

SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAL.
CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 -
Bs. Aires.

Periódico de la Colectividad Yugoslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

AÑO (Leto) X.

BUENOS AIRES, 23 DE JUNIO (JUNIJA) DE 1939

Núm. (Štev.) 125

NAKROGNA: Za Ameriko in za celo
leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50.
Za druge dežele 2,50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

**Gojimo strpnost
in borimo se za
višje nazore**

Še vedno se dobijo med nami, ki jim ne gre v glavo, da je mogoče napredek tudi brez medsebojnih preprirov in mrženj. Ti ljudje ne opustijo nobene prilike za hujskanje. Sreča, da so se nekateri naši ljudje že toliko spametovali, da jih ne poslušajo in vpoštevajo več. V našem izseljenstvu je vendar zmagalo zdravo načelo, da delavstvo, ki ga v bistvu tvorimo skoro stoo odstotno, ne potrebuje strankarskih ali verskih bojev, marveč želi višjih načel ter poretov k višjim ciljem.

Nikakor ne trdimo, da ni in da ni ne smelo biti med nami ljudi različnih nazorov. To je bilo med ljudstvom v vseh časih ter bo tudi v bodoče tako, ker drugače biti ne more. Vsak človek pač nosi v sebi lasten poklic, ki ga skuša po svojem razumevanju uveljaviti sebi in človeški družbi v prid. To je čisto naravno in tudi potrebno za splošno človeško rast. A so vzroki in ovire drugod in to čestokrat pri malenkostih, ki nas vržejo iz tečajev in tirajo v medsebojne spore, če že ne naravnost v propast.

Svet je danes opredeljen najmanj v dva načelna tabora: fašističnega in protifašističnega. Potem so v posameznih državah spet razdeljeni v več strank. V Jugoslaviji na Slovenskem bi na primer imeli klerikalce, liberalce, socialiste in komuniste, če bi bilo zadnjim politično udeleževanje dovoljeno. Približno tako so Slovenci politično in versko porazdeljeni tudi v Združenih državah. Edino v Južni Ameriki smo Slovenci, ne pa tako Srbi in Hrvatje, brez ozira političnih ali verskih nazorov posameznika, precej slojni in enotni. To stanje sicer še ni popolno in povsem iskreno, vendar smatramo, da so glavne ovire odstranjene. Seveda so nekateri, kot smo jih v začetku omenili, ki se s to idejo le težko sprijanzujejo, a se bodo navsezadnje vendarle morali, če nočejo ostati pozabljeni v ozadju.

Glavni ter največji vzrok za naše nesporazumevanje je pomanjkanje splošne izobrazbe ter poglobitve v človekovo notranjost in njegovo hontenje, ki se, kot smo že zgoraj rekli, lahko razlikuje pri posameznem človeku, in je to tudi naravna nujnost za naš splošni napredek in civilizacijo, samo je treba iskati namesto osporavanja harmoničnega sodelovanja, ki nam edino more prinesiti blagostanje in srečo.

Mi vemo, da je danes vse, kar človek misli, da bi moralo biti sveto in lepo, spačeno in pokvarjeno. Spoznali smo, da so nas v imenu vere in domovine goljufali in da nas še vedno goljufajo. Prepričali smo se, da o bratstvu in enakosti samo pesniki in pisatelji pišejo, medtem ko se praktično nikjer ne izvaja. Spoznali smo še marsikaj drugega, a spoznali smo tudi, da smo si velik del naše nesreče sami krivi.

Hočemo boljših časov, a da bi jih nam kdo na krožniku prinesel. Zaničujemo in pljujemo na ljudi, ki se za naše splošne koristi žrtvujejo ter se prilizjono klanjamo pred onimi, ki nas izkoriščajo in tepejo. Ugaja nam bič in pasje božanje.

Na mesto pa, da bi osredotočili naše sile v skupne kulturne, socialne in gospodarske svrhe, se pustimo zapeljivati od raznih strankarskih in verskih hujskačev, ki sejejo razdor med ljudstvo, da ga lažje potem izkoriščajo. Vsakemu je in more biti dovoljeno, da izraža svoje notranje čustvo, bodisi vernemu ali nevernemu, narodnemu ali mednarodnemu; pleve bodo odletele in zmagala bo

Moskva in Daljni vzhod v ospredju dogodkov

POGAJANJE V MOSKVI SE NAD ALJUJE — HITLERJEVE ČETE PRIPRAVLJENE DA ZASEDEJO GDANSKO — V RIMU PRIČAKU JEJO SVETOVNO KRIZO — POGAJANJA V MOSKVI BODO MEN-DA KMALU ZAKLJUČENA IN POGODBA TROZVEZE PODPISANA

Svetovna pozornost je obrnjena sedaj na Daljni vzhod in v Moskvo. Pogajanja v Moskvi, med Rusijo in Anglijo, so ostala nekako na mrtvi točki. Medtem pa se Nemci pripravljajo, da zasedejo Gdansko. V Berlinu dovolj jasno napovedujejo, da se bo to zelo kmalu zgodilo. Trdijo tudi, da bi se bila Poljska takoj sama vdala, če bi ne bila nahujskana od Anglije. In ravno to da bo lahko pogubno za Poljsko, kot je bilo za Čehoslovaško.

Francoska vlada pritiska na angleško, da naj že vendar sklenejo pogodbo z Rusijo, a zleđa da se Angležem še ne mudi. Kot smo že pisali, bodo čakali prav do zadnjega, da vržejo svoje karte. In takrat se bo pričelo...

Angležem gre v zunanji politiki dovolj slabo, se lahko reče, če vpoštevamo položaj v Palestini, Sredozemskem morju, Srednji Evropi in na Daljnem vzhodu. Povsod so ogroženi njih trgovski interesi pred Italijo, Nemčijo in Japonsko. Zato se zdi nekaterim naravnost čudno in nerazumljivo angleško vedenje. A Angleži se držijo svojih preizkušnih načel: ne se prenačati v nobeni stvari, ko pa se enkrat za nekaj odloči, izpelji do konca.

Angležem se namreč s zvezo z Rusijo ne mudi, ker vedo, da jim Rusi ne bodo nikamor usli, kajti s togodili le tedaj, če bi zajamčili isto talitarnimi režimi bi se sovjeti pokolektivno varnost, kot jo zahtevajo od strani demokratičnih držav in še več: Nemčija bi morala takoj dati svobodo Čehoslovaški, Japonska pa odpoklicati svoje čete iz Kitajškega ozemlja. Ker pa Angleži vedo, da se kaj takega od strani totalitarnih režimov ne more pričakovati, se jim nikamor ne mudi. Kadar bo nevarnost pripela do vrhunca, se bodo pa že odločili za zvezo z Rusijo, kajti na nevtralnost Rusije ne računajo, ker če bi se enkrat vojna res sprožila, bi politične razmere in priložnost ideologične zmage brez dvoma tudi Rusijo potegnile v vojni vrstine.

Sovjeti se po drugi strani tudi ne silijo ravno v ospredje, kajti pre-

dobra stran pri vseh, kajti vsak človek, ki je v bistvu iskren in pošten, more drugega samo obogatiti in osrečiti. Čemu ustvarjati iz vernih in nevernih, klerikalnih in liberalnih, narodnih in mednarodnih in ne vemo kakšnih še, politične fronte, ko se vendar z malo dobre volje in nekoliko potrpljenja vse da spraviti v mirno sožitje. Vsaj delavno ljudstvo je bolj kot nikoli potrebno skupnosti.

V Evropi se je posrečilo nekaterim nacionalnim fanatikom zapeljati kar cele narode v sovraštvo do drugih. V takozvanih demokratičnih državah so strankarski in verski boji, ki pri vseh izgravajo delavno ljudstvo, na bolestem višku, medtem pa razni koristolovci neovirano uganjajo svoj umazan posel. Mi trdno verujemo, da se bodo prej ali slej dobili ljudje, ki bodo narode iz teh zablod skušali dvigniti, a brez volje zadnjih jim tega nikoli ne bo mogoče.

Če pa smo morda v izseljenstvu, četudi ne odločujemo v svetovni kulturni, politični in gospodarski morali, prej prišli do potrebe tega spoznanja, nič ne škodi. Celozelo koristno nam bo, če ne bomo starokrajskih strankarskih in verskih preprirov med nami gojili, kot bi morda nekateri želeli.

pričani so, da čas vsak dan bolj dela zanje. Z Nemčijo so prav te dni, očitno na namig Molotova v zadnjem njegovem govoru, poživilo trgovinske odnošaje. Rusija bo dobavala Nemčiji petrolej in druge surovine, ki jih zadnja za svojo civilno in vojno industrijo neobhodno potrebuje; medtem ko bo obratno pa Nemčija dobavala Rusiji manufakturne ter druge industrijske izdelke, ki jih Rusija potrebuje. V Franciji in Angliji se vsled tega srdijo na sovjet, a zadnji so s tem pokazali, da ne mislijo biti za orodje nikomur, da bi želeli biti z vsemi prijatelji, a da se obenem tudi nikogar ne boje.

Dr. Beneš napoveduje združenje evropskih držav

V nekem govoru, ki ga je imel bivši čehoslovaški predsednik v nekem severnoameriškem kolegiju, je dejal, da v Evropi dejansko je že vojna med diktaturami in demokracijami.

Beneš je dejal, da sta vojna in revolucija neizbežni v Evropi in da njegova domovina ne bo nikoli zatajila svoje narodne svobode. Če bo prišlo do dolge vojne v Evropi, med demokracijami in diktaturami, je nadajeval Beneš, bo gotovo zmagala svoboda. Vem samo, je dejal, da v teh časih, kot so zavladali danes je nemogoče sožitje med demokracijami in diktaturami. Eno in drugo mora izginiti. Sem prepričan, da bo prišel čas, ko se bodo v Evropi ustvarile nekeke Združene države; novo evropsko združenje z novim in boljšim Društvom narodov. Ta zmagala bi pomenila dobo svobode in neodvisnosti tudi moje domovine Čehoslovaške.

Glede pomirjenja je dejal govornik: So ljudje, ki verujejo, da se je

v Rimu so mnenja, da je politična kriza v Evropi neizbežna. Navajajo sedem pglavitnih spornih točk, ki so: Konflikt med Japonsko in Anglijo na Daljnem vzhodu, nerazpoložene Arabeev proti Angležem, bojno razpoloženje med Nemčijo in Poljsko, italijanska vojna mornarica v španskih in portugalskih vodah, potovanje generala Badoglia v Albanijo in Libijo in končno pogajanja v Moskvi.

Zadnja poročila zatrjujejo, da bo kmalu prišlo do sporazuma v Moskvi. To da se bo zgodilo na prvi fašistični agresivni korak, ki bi bil na Poljsko.

mogoče ubraniti nasilju in suženjstvu enostavno z uklonitvijo. So ljudje, ki so mnenja, da je mogoče diktatorje zaustaviti s kakim čudežem, ali s pričakovanjem notranje revolucije v njihovih državah. Vedno sem v kaj takega dvomil. Posledice so, da se položaj ni v ničemer izboljšal in da gremo naravnost v vojno, ki v nekem smislu že obstoja.

Prišla bo nova doba in svoboda. Mednarodna organizacija se bo menjala potem po krizi. Vojna je neizogibna s zmago resnične demokracije in svobode.

Beneš se je dotaknil v svojem govoru tudi Monakovske konference, ki jo je ostro obsodil, kar je pač razumljivo. Nemci so dali zagotoviti, je dejal, da ne bodo zahtevali več kot sudetskih Nemcev, a so kmalu potem zasedli vso Češko. To bi se zdelo v današnji civilizirani dobi, neverjetno. A noben narod ne more in noče živeti vedno v suženjstvu. Reakcija pride med temnimi urami. In je že na potu.

Japonci zavzeli Swatov

Japonci so brez velikega odpora od strani Kitajcev zavzeli veliko pristaniško mesto Swatov. S tem imajo namen zapreti pot tujim ladjam, ki so dovažale municijo in druge potrebščine Kitajski.

Japonci mislijo, da bodo sedaj prisilili generala Čankajška na pogajanja, ki bi mu jih seveda narekovali oni, ali pa bodo prodirali dalje v notranjost Kitajske, ki bi se brez pomoči od zunaj ne mogla braniti. A Japonci pozabljajo, da glavni in najvažnejši prijatelj kitajskega naroda, ki so Rusi, lahko brez vsake ovire pomagajo Kitajski in bodo to brez dvoma tudi storili, ko se bodo

pogajanja trozveze v Moskvi zaključila. Prej pa tudi sovjeti ne bodo hiteli nikomur na pomoč, ker bi bilo preveč nevarno, kajti znalo bi se zgoditi, da bi si v takem slučaju Anglija in Francija lepo meli roke ob strani in skušali celo kaj pomagati in pridobiti zase, ko bi Nemčija in Japonska imeli opravka z Rusijo.

Še prej kot Swatov so Japonci blokirali drugo obmorsko mesto Tientsin, kjer je važno pristanišče angleških in francoskih ter drugih evropskih in ameriških trgovskih ladij, ki odvažajo in dovažajo blago iz Kitajske. Japonci so seveda s tem dali težak trgovinski udarec priz-

VIDOV DAN

V sredo proslavlja srbski narod in z njim vsi Jugoslavo Vidov dan, spomin na težko nesrečo, ki mu je vzela samostojnost ter ga spravila v črno robstvo, iz katerega se je rešil še le potem, ko so se tisoči žrtvovali in svoje življenje darovali za njegovo osvoboditev in svobodo.

Srbska država je bila svoj čas močna in silna, dokler ni pričela vsled nesoglasja, ki je podedovani greh vseh Slovanov, notranje razpadati. To so opazili njeni zunanji sovražniki ter vpadali v njene dežele, dokler je niso popolnoma oslabil Turki.

Šele ko je bil skrajni čas, je srbski narod spoznal nevarnost. Carju Lazarju se je bilo posrečilo prepričati narod, da sloga jači, nesloga tlači, ter je skušal zajeziti turški naval. Velika vojska se je bila zbrala na Kosovem polju ter se tam spopadla s sovražnikom. Toda prevelika je bila sovražnikova moč in hrabra srbska vojska je bila premagana. Kosovo polje je bilo posejano s trupli bojevnikov, cvet srbskega naroda je padel v boju za domovino, ki je od tedaj za več stoletji ostal v suženjstvu. Na Vidov dan, 28. junija 1389 se je bilo to zgodilo. Nekdanja ponosna srbska država je postala turška pokrajina, narod, ki je bil ponosen na svojo svobodo, je moral kloniti tilnik pred turško nadoblastjo.

Menda pa ga ni naroda na svetu, ki bi si bil ravno svojo nesrečo izbral za narodni praznik, kot je to storil srbski narod v svarilo in tudi vzročilo poznejšim rodovom. Nesrečnega Vidovega dne, tužnega Kosovega polja, Srbi niso mogli nikoli pozabiti. Iz roda v rod je šlo ustno izročilo. Narodne pesmi so opevale kosovske junake ter slavile njihovo smrt za svobodo očetinjave; svarile so pred pogubno nasledbo, obujale spomin na minulo, nepozabljeno slavo ter budile hrepenenje po zopetni svobodi in neodvisnosti.

Okrog leta 1804., po dolgih brezuspešnih borbah, je Srbiji začela sijati zarja svobode. Osem let pozneje je bil tlačitelj poražen in pregnan iz dežele in kmalu se je pričel nov boj za končno zedinitve vseh južnih Slovanov v skupno narodno državo. Vidov dan leta 1914 je narod spet dvignil na noge. Začel se je nov in še hušji boj, v katerem je srbski narod spet moral pretrpeti najhujše gorje. Čakalo ga je drugo Kosovo, bridka kalvarija tragičnega umika skozi albansko gorovje, a čakalo je njega ter z njim Hrvatje in Slovence drugo še večje vstajenje: osvoboditev Jugoslavanov izpod avstrijskega in madžarskega jarma ter njihovo združitve v skupno narodno državo.

Ko bomo proslavljali Vidov dan, se bomo spomnili ne samo na vse one junake, ki so svoje življenje dali za svoboditev svojega naroda, marveč se bomo tudi spomnili vseh onih bratov v zamejstvu, na Primorskem, Istri in Koroškem, ki jim solnce svobode še ni zasijalo. Njim in nam naj budi Vidov dan vero v boljše čase, da bo 28. junija praznik popolne in neskaljene svobode za vse Jugoslavane.

detim državam ter hočejo dobiti vso to trgovino v svoje roke in z njo seveda tudi politiko na Kitajskem.

Angleška vlada je sicer takoj energično izjavila japonski vladi, da bo svoje interese odločno branila, a je obenem pokazala pripravljenost za pogajanja. To je seveda prisiljena storiti, ali pa seči takoj po orožju, za kar pa se še ni odločila, a kot vse kaže se bo navsezadnje vendar le morala.

Karol, romunski kralj in prestolonaslednik Mihajlo

Argentinske vesti

EKSPLOZIJA NA LETALIŠČU V PALOMARU

Prejšnji petek je nastala v shrambi razstreliva v Palomarju eksplozija. Radi eksplozije je nastal tudi ogenj, ki je to shrambo popolnoma uničil. Pri tej neizgubi je izgubil življenje Libertario Fontanilla, ki je imel delo pri bombah.

PARAGUAYSKI DRŽAVNI PREDSEDNIK POVABLJEN V ARGENTINO

Argentinska vlada je naročila svojemu zastopniku v Washingtonu, da povabi novoizvoljenega predsednika republike Paraguaya, generala Joséja Estigarribio, ko se bo vračal iz Sev. Amerike, da poseti Argentino. Paraguayki državni predsednik je povabil sprejel ter se pričakuje, da doseže v Buenos Aires 28. t. m. Da se visokega gosta bratske republike dostojno sprejme, se delajo že velike priprave.

General Estigarribia je odpotoval v soboto.

TEKMECA JE USTRELIL

Fermin del Estal, stanuje v ulici Rafaela 5078 in Marija Esther Elizalde, stanujoča pa v Huergo 267 sta imela intimno razmerje med seboj. Toda zraven tega je imela Esther, ki ji je 26-let še drugega, ki je z njim tudi živela. Bil je to Pedro Mazzini, star 41 let. Ta revež pa je bil pred kratkim zelo bolan in posledica te hude bolezni je bila, da je Mazzini oslepel. In to njegovo nesrečo je hotel Fermin izrabiti. Kadar je prišel k Elizaldi, jo je nagovarjal, da naj pusti slepca in gre živeti z njim, kar pa je ona vedno odklonila. Radi tega je sklenil se maščevati.

V soboto zjutraj je prišel že pred 5 uro zjutraj pred njeno stanovanje. Vrata so bila odprta in on kot znanec in poznavalec prostorov je krenil naravnost v spalnico, kjer sta še trdno spala Esther in Mazzini. Do-

bro je moral vedeti, kje leži Mazzini, kajti pogodil ga je s strelom iz revolverja, da je ostal na mestu mrtev. Strel je prebudil še Marijo in ko se je dvignila, je streljal še na njo in jo ranil. Po tem dejanju je pobegnil. Vpitje ženske in odmevi strelcev so privabili sostanovalece na mesto dogodka, ki so takoj videli v čem je stvar ter so takoj poklicali policajja, ki je nato vse potrebno ukrenil.

ARGENTINA ZA PRIZNANJE ZAŠČITE POLITICNIM BEGUNCEM

Republika Chile je poslala na vse ameriške države prošnjo, da posredujejo pri španski vladi, da ta prizna zaščito 18 španskih republikancev, ki so se zatekli v čilensko poslaništvo, ko so francove čete zaselele Madrid. Franco te pravice noče pripoznati in zahteva, da se mu republikance izroči, da se bodo zagovarjali pred sodiščem za dejanja katera so izvršili za časa republikanske vlade.

Argentina, ki se je zavzela za 1.800 nacionalistov, ki so se zatekli v čilensko poslaništvo in za katere tudi ni hotela republikanska vlada priznati pravice varstva, se trudi zelo, da doseže to tradicionalno pravico in imajo na zunanem ministrstvu mnogo posla s to zadevo. Pozvan je bil tja tudi zastopnik Španije v Buenos Airesu, Lojendio, katerega je sprejel dr. Gache. Upati je, da se bo ta važna zadeva ugodno rešila, ker nato delajo vse ameriške in tudi razne evropske države.

Franco je pozabil, da je mnogo njegovih pristašev za časa civilne vojne bilo rešenih ravno na podlagi te zaščite, katero pa sedaj on zaničuje svojim nasprotnikom.

DAN ZASTAVE

V torek je Argentina slovesno praznovala "dan zastave". Na trgu Maja se je zbrala šolska mladina, vo-

jaštvo, kakor tudi druge oblasti in mnogobrojno občinstvo, kjer je bilo središče proslave. Sam predsednik dr. Ortiz je dospel ob 2 uri popoldne, ter dvignil zastavo na drog, ki se nahaja v bližini spomenika generala Belgrana, ki je ustvaritelj argentinske zastave. Nastopilo je tudi več govornikov.

ZDRAVNIK Z LASTNIM LETALOM ODHITEL BOLNIKU NA POMOČ

Dr. Samuel Bosch se je pred dnevi podal s svojim letalom v Jujuj, da prepelje v Buenos Aires težko bolnega sorodnika predsednika državne loterije. V torek je letalo z zdravnikom spet prispelo v Buenos Aires, bolnik pa je prisepel z vlakom, ker je smatral zdravnik, da bolnikova težka srčna bolezen ne dovoli istemu voznje z letalom.

ZAGONETNA SMRT

Na praznem prostoru med ulicami San Pedro, Ballestrero, Lafuente in Velazquez, kjer spravljajo smeti, je bilo najdeno v ponedeljek truplo Japonea Takete Forune. Omenjeni je bil zaposlen v japonski čistilnici oblek, ki se nahaja v ulici Corrientes 2925. Taketa je v soboto odšel z doma in v ponedeljek so ga našli mrtvega. Policija preiskuje sedaj to zagonetno smrt, ne da bi našla dosedaj kako sled.

RAZPRAVLJANJE V POSLANSKI ZBORNICI O DELOVANJU NACISTOV V ARGENTINI

Delovanje tukajšnjih nemških organizacij, posebno pa še po Jürgesovi ovadbi nikakor ne da nekaterim miru. Kljub temu, da je poizvedovalna komisija odločno izjavila, da ni nevarnosti, da bi zamoglo delovanje Nemcev ogroziti ustavni red Argentine, vendar se ti nočejo pomiriti in so zadevo spravili pred parlament, kjer o tej preteči nevarnosti razpravljajo.

DOMAČE VESTI

ZA PLJUCNICO OBOLEL

Prejšnji teden je težko obolev za pljučnico poznani rojak in požrtvovalni član Slovenskega doma Polde Škrbec. Zdravi se v domači oskrbi ter je že izven nevarnosti. Želimo mu skorajšnje okrevanje!

ROJAK V BOLNIŠNICI

Prejšnji ponedeljek se je zatekel v bolnišnico Alvear naš rojak Franc Cigoj, star 18 let, doma iz Sempasa, da se podvrže operaciji na slepiču. Operiran je bil ta ponedeljek, ter se je operacija srečno izvršila. Upati je, da bo zamogel v četrtek že zapustiti bolnišnico.

Bolnik se potem našega lista zahvaljuje č. sestri Odili, ki se je zanj zelo zanimala.

DVA NOVA GROBA V STAREM KRAJU

Na praznik sv. Jožefa je v Lokavcu pri Ajdovščini po kratki bolezni za vedno zatisnila svoje blage oči, posestnica Alojzija Kovač, stara 72 let.

Lepoga pogreba, kateri se je vršil na tamšnjenj pokopališču naslednji dan, se je udeležilo veliko število domačinov iz Lodayca, Ajdovščine in Šturij ter bližnjih vasi.

Pokojna Alojzija, ki je dobra gospodinja in mati zapuščena doma enega sina in 3 hčere. V Sev. Ameriki enega sina in tukaj v Argentini tudi sina Viktorja.

Istotam je umrl tudi splošno znani posestnik Franc Bolko, ki je ućkal visoko starost 88 let.

Doma zapuščena enega sina in eno hčer, v Sev. Ameriki pa sina Kristjana.

Naj bo obema pokojnikoma lahka domača zemlja!

KADAR IŠČETE SLUŽBE

obrinite se na rojakinjo

Berto Cernič

DORREGO 1583 — Gs. Aires
U. T. 54 - 3588

“SLOVENSKI DOM”

Gral. César Díaz 1657 — U. T. 59 (Paternal) 3667 — Buenos Aires

PROSTORI: odprti za članstvo vsak dan od 7. ure zvečer naprej; ob nedeljah in praznikih pa ves dan.

PEVSKE VAJE: vsak petek in nedeljo.

DRAMATICNE VAJE: vsak ponedeljek in sredo.

Godbene Vaje: vsak torek, četrtek in soboto.

DRUŠTVO PRIREJA: domače zabave in večje kulturne prireditve ter nastopajo zbori in solisti od časa do časa na jugoslovanski radio-urij.

DRUŠTVO RAZPOLAGA: s kakimi 900 knjigami ter se prečita letno okrog štiričisto.

DRUŠTVO RAZPOLAGA: s krogliščem ter drugimi igrami za moške, ženske in otroke.

POSTANI ČLAN tudi ti ter sodeluj in poslužuj se v društvu onega, za kar čutiš največ veselja!

STARSJI, ki želite, da bi se vaš sin ali hčerka, izučila v glasbi bodisi violine ali klavirja, prijavite jih v društvu.

Pouk brezplačen.

NAŠ POLOŽAJ

Pred očmi imam oni članek v S. listu, kjer razpravlja o še vedno naraščajočem številu Slovanov. Ako se pa še ne zdrāmijo vodje posameznih slovanskih skupin in delajo složno, smotreno in kar je glavno, nesebično v prid od vseh strani ogroženega Slovanstva, je omenjeni članek samo tolažba ob našem grobu.

Prav v zadnjih dneh je izšla neka knjiga spisana od bivšega predsednika senata prostega mesta Danzig, v kateri pisatelj natančno opisuje, kaj hoče nemštvo z nami napraviti. Pisatelj po imenu Rauschnig je bil mnogokrat v družbi z Hitlerjem, vsled tega zavzema ta njegova knjiga izvanredni pomen v sedanjem času, tembolj ker imamo že dokaze, da se načela Nemcev v rešitvi njih problemov združenih z njih "življenskim prostorom", razvijajo po njih željah. Jasno pove Rauschnig v tej knjigi, da hoče Nemčija vse obmejne narode zaslužiti; enim pustiti nekako samoupravo, druge pa popolnoma podjarmiti ter nekatero celo preseliti in razkropiti po Nemčiji, Nemce pa nastaviti na njih mesto, kar se je že začelo izvajati z Čehi. Sicer to ni nič novega, saj so pred dvesto leti tudi naselili Nemce med Slovane, posebno v Banatu, kjer imajo Nemei najboljša zemljišča, med tem ko se morata hrvaški in srbski kmetič izseljevati. Nekaj se je popravilo od kar obstoja Jugoslavija, toda Švabi so denarno tako močni, da jih je težko ovirati, sedaj pa pod oljiljem nazisima, sploh delajo kar se jim zljubi, prav gotovo v svojem oholstvu se že vidijo gospodarji ne samo v Banatu, marveč celo v Beogradu, Zagrebu in Lubljani.

Toda ni samo od strani Nemcev, ki prihaja nevarnost. Večja, četudi nevidna nevarnost prihaja od britanskega Imperija, ki ima po celem svetu razpredene mreže, ki na vse mogoče z podzemelskim spletkarenjem in izigravanjem ščeva narod proti drugemu.

Zraven tega gospodarsko-političnega prerivanja okoli Slovanov, se vrši neki drugi pritisk in to je pritisk duhovnega značaja v prvi vrsti verski pritisk. Verski boji so nam mnogo škodovali tekom zgodovine in nam še vedno škodujejo vsepovsod, kot so nam jasno dokazali zadnji dogodki na Českoslovaškem. Slovani so morali sprejeti veró iz Rima skoroda povsod pod najhujšim pritiskom, ki se je izvajal kakor znano tudi nad brati Cirilom in Metodom, samo zato, da so ostali Slovani zvesti Rimu.

Na Daljnem vzhodu se bori japonski narod, za večji razmah in kakor izjavljajo njih vojaški voditelji za nadvlado nad vsemi mon-

golskimi plemeni. Če bi se to posrećilo, bomo prav kmalu imeli vpad Mongolcev v Evropo, kar se ne bi prvič pripetilo. Kdo bo zopet najboljši ogrožen, seveda mi Slovani.

Nedavno sem nekje čital, da nas tu v izseljenstvu malo briga, kar se dogaja tam daleč v Evropi in da saj smo tu na varnem. Tako mnenje dokazuje, da je mož sila sebičen; prikazuje bolezen, ki tako razsaja dan-danes in to v prvi vrsti pri raznih naših voditeljih, ki za trenutno korist prodajajo svoje narode nenasitnemu tujcu. Ravno mi v izseljenstvu moramo na ves glas vpiti, da oni, ki so trenutno na vodilnih mestih pri raznih slovanskih narodih, morajo v prvi vrsti imeti pred očmi celokupnost slovansko in šele v drugi koristi posameznih skupin, oziroma koristi in naj bodo te dinastičnega, verskega ali razrednega značaja, popolnoma zatrete. Če si danes kdo domišlja, da bo rešil svojo skupino ali državo s pomočjo drugorodcev, bo to zaman čakal, saj imamo za to jasen dokaz v podjarmljenju Česke in Moravske. Zategadelj proč s spori med brati, spori ki so umetno povzročeni od nam sovražnega elementa. Slovani še vedno predstavljajo velikansko silo. Ta združena sila lahko kljubuje vsem napadom, naj pridejo od katerekoli strani.

Vsak posameznik mora v sebi gojiti to prepričanje in biti ponosen, da pripada tej velikanski sili, ki jo predstavlja Slovanstvo, s tem bo samega sebe in svojo okolico navduševal in znatno pripomogel, da zadobi slovanstvo pri drugorodecih na ugledu in spoštovanju. S tem mora povzročiti pri drugorodecih tudi misel, da ni priporočljivo imeti s tako silo, kakor jo predstavljajo slovanski narodi združeni, opravka, še manj pa, da bi se moglo tako silo kar tako streti, kakor je to pri raznih drugorodnih elementih ukoreninjeno mnenje.

S. S.

Poslužujte se
PREVOZNEGA PODJETJA
“Expreso Gorizia”

Franc Lojck

VILLARROEL 1476
U. T. 54-5172 — 54-2094

KROJAČNICA MOZETIČ

Če si nameravaš kupiti novo obleko, pridi in oglej si vzorce in blago v moji krojačnici, za kar Ti gotovo ne bo žal, kajti imam vsakovrstnega blaga najnoveše mode. Blago trpežno in prvovrstno, delo pa po najnižji ceni. — Poleg tega imam v zalogi tudi srajce, klobuke ter sploh vse moške potreščine po cenah kot jih ne dobiš nikjer drugje. — Pridi in prepričaj se sam!

OSORIO 5025 (Paternal) — Buenos Aires

Vesti iz organizacij

DRUŠTVEN SESTANEK

V nedeljo 2. julija ob 6 uri popoldne po pevskih vajah se bo vršil v društvenih prostorih, ulica Gral. Cesar Diaz 1657, članski sestanek, na katerem se bo razpravljalo o pripravah za veliko društveno prirediteljo, ki se bo vršila v nedeljo 6. avgusta t. l. Poleg tega bo obravnavanje o nakupu društvenega zemljišča ali hiše.

Dolžnost članov in članic je, da se sestanka po možnosti vsi udeležijo.

Odbor.

Vidovdanska proslava

Kakor vsa Jugoslavija praznuje leto za letom "Vidov dan", tako se tudi mi izseljenci vsako leto pridružujemo temu narodnemu prazniku in ga po možnosti praznujemo.

Proslava Vidovega dne bo letos v soboto 24. t. m. ob 9 uri zvečer, v poljski dvorani, ulica Billinghamurst 1767 na Dock Sudu.

Polaganje temeljnega kamna za "Jugoslavanski dom" na Dock Sudu

V nedeljo 25. t. m. ob 11 uri popoldne se bo vršilo na stavbenem prostoru, ulica Núñez med ulicama 25 de Mayo in Ing. Huergo na Dock Sudu svečano polaganje temeljnega kamna za "Jugoslavanski dom". Ob tej priliki bo tudi kratek program, katerega bodo izvajali otroci jugoslovanske šole na Dock Sudu in Sokol Dock Sud-Boca.

Priložnostne govore bodo držali min. g. dr. Izidor Cankar, ga. Popovičeva in arh. g. Viktor Sulčić.

Po končanem obredu pa bo na istem prostoru zakuska pečene janca (asado).

Pričakuje se, da se bodo te pomembne svečaosti udeležili tudi mnogi naši rojaki iz mesta in okolice.

ZAHVALA

V prvi vrsti se zahvaljujemo GPDS. v Villa Devoto, DKD. Ljudskemu Odru in SPD. Ivanu Cankar za njihovo požrtvovalnost v prid naše šole. Nadalje se zahvaljujemo našim trgovcem, kateri so darovali za srečkanje, ki se je bilo vršilo na tej priložnosti. Darovali so: Colja in Saksida, Skrlevaj Josip, Laurenčić Emil, Lah Josip, Černič Viktor, in Krojačnica Kosič. Enako se zahvaljujemo tudi vse monim rojakom in rojakinjam, ki so nam priskočili na pomoč, da je prirediteljo moralno kot tudi materijalno dobro uspela. Najprisernejša vam hvala vsem!

Odbor Slovenske osnovne šole v Villa Devoto

IZ ROSARIA

SOLSKA PRIREDITEV

Jugoslovansko šolsko društvo v Rosariu priredi dne 2. julija veliko šolsko prirediteljo v proslavo Vidovdana. Solarji se za omenjeno prirediteljo marljivo pripravljajo, da nam ob tej priliki ponovno pokažejo česa se naučili in kaj so nam zmožni pokazati. Vzored na tej priložnosti bo precej obširen. Posebno zanimanje pa bo vzbujal brez dvoma dramatičen prizor Kralja Matjaža, o katerem so nas že v šoli, ko smo bili mi še majhni, učili, da nekje spi in da bo vstal. V Kralju Matjažu je pač prispodobljen slovenski narod. Prirediteljo se bo vršila v ulici 1. de Mayo 1159. Začetek točno ob 16 uri. Po prireditelji pa bo običajni ples in prosta zabava. Spored prinesemo v prihodnji številki Slovenskega lista.

Z OBČNEGA ZBORA

Kakor je bilo napovedano je imelo Jugoslovansko šolsko društvo v Rosariu dne 11. junija drugi redni občni zbor. Nekoliko po napovedani uri se je bilo zbralo lepo število članov ter somišljenikov. Tovariš predsednik je otvoril občni zbor ter v kratkih besedah orisal delovanje odbora. Sledila so poročila tajnika, blagajnika, revizorjev itd. Potem se je prešlo na volitve novega odbora v katerega so bili izvoljeni sledeči člani: Predsednik Edvard Toplikar, podpredsednik Stefan Žigon, tajnik in gospodar M. Smrdelj, blagajnik Valentin Bizjak, podblagajnik Franc Mire, pregledovalci računov: Franc Kastelic, Joško Špiler in Ivan Jeličić. Odborniki: Joško Čuk, Do-

G.P.D.S. v Villa Devoto

VABI

vse rojake na lepo VESELICO ki se bo vršila v nedeljo dne 25. t. m. ob 16 uri v svojih prostorih Simbrón 5148.

Na vporedu je več pevskih točk ter veselohra v enem dejanju "DAMOKLEJEV MEČ".

Po sporedu prosta zabava in ples.

Vse rojake vljudno vabi

Odbor

minik Žuljan in Bernard Franetič.

Nato je g. konzul Branko Rubesha orisal pomen in korist naše šole ter pozval starše naj vzgajajo svoje otroke v materinem jeziku. Za njegove prepričevalne besede je žel splošno odobravanje. Tudi odbor se mu je ob tej priliki toplo zahvalil za njegovo veliko požrtvovalnost in razumevanje za našo stvar.

Za odbor: Franc Kastelic

Nekaj o petju

Znano je, da Slovenci radi pojemo in da ljubimo petje. To znači, da smo dovzetni za lepoto in da ljubimo duševni užitek. Slovenci pojejo povsod: po društvih, cerkvah, gostilnah. Kjerkoli se zberejo najraje kakšno zapojejo. Seveda se razlikuje petje od petja. Negovano ter lepo ubrano petje, ki ga gojijo po naših društvih, je mnogo lepše od onega po gostilnah. Petje pač ni samo petje, marveč je tudi umetnost.

Ravno umetniška stran petja pa je nam Slovcem, posebno izseljencem, zelo težko razumljiva in to ne samo publiku, marveč pravtako pevci samim. Zdi se da niti poslušalci niti pevci ne razumejo, da je melodija vsake pesmi odvisna od besedila. Lahko pa eno in isto pesem posamezen skladatelj različno predstavi, kajti ustvarja pa tako kot on doživlja. In čeprav so vsaki skladbi podlaga note, ki imajo določeno vrednost po katerih se morajo pevci in pevovodja ravnati, je vendar še dovolj svobode, da lahko pevovodja po svojem okusu in razumevanju predstavi skladbo, ki je užitek odvisen od njegove umetniške sposobnosti.

Uspeh petja je potem odvisen tudi od razpoloženja poslušalcev. Vsi niso enako razpoloženi; eni so dovzetni za vesele drugi za žalostne stvari. Pevovodja skuša vsem ustrediti, zato dene na program različne skladbe.

Se bolj pa kot od poslušalcev je uspeh petja odvisen od pevcev samih. Če pevci sami ne razumejo besedila in se zato tudi v melodijo ne morejo užitivati, je zastoj da bodo poslušalci navdušili in pritegnili nase. Peveci bi morali najprej besedilo razumeti in šele potem bi lahko domeli, kaj je skladatelj ustvaril in kaj skuša pevovodja, odvisno je pač od pevcev, vsaj od daleč prikazati.

Kadar poslušamo petje ali godbo, slišimo, kako po nekaterih krajih silno trpeče v molu udarja na uho, pa

Slov. Babica

FILOMENA BENES-BILKOVA diplomirana na univerzi v Pragi in Bs. Airesu ter večletna babica v bolnišnici Juan Fernández. — Zdravi vse ženske bolezni. — Slovenske žene posebno dobro negovane.

Ordinira od 9 zjut. do 9 zvečer

LIMA 1217 — BUENOS AIRES

U. T. 23 - Buen Orden 3389

ZOBOZDRAVNIKA

DRA. SAMOILLOVIĆ

de Falicov in

DR. FELIKS FALICOV

Sprejemata od 10 do 12 in od 15-20 ure.

DONATO ALVAREZ 2181

U. T. 59 - 1723

slovenska tovarna mozaika

Velika izbora granitnega, apnenčevega in večbarvnega mozaika. Specialno izdelovanje granitnih stopnic ter vseh v to stroko spadajočih del

Albert Gregorić

J. Pedro Varela 5233

U. T. 50 - 5383

Villa Devoto — Buenos Aires zasebno J. P. Varela 5130

P. G. P. DRUŠTVO

"SLOVENSKI DOM"

Priredi

6. AVGUSTA

VELIKO PRIREDITEV

v dvorani Alsina 2832

se spet sprosti in z nova joče, se smeje, prosi, kara, žuga in sploh predstavlja ono, kar je zapisano v besedi in pesmi. In to je umetnost. Umetnost ne samo za skladatelja, ki je pesnika, kateri je v življenje ljudstva zajel in hotel to v verzih povedati, skušal kolikor mogoče dovršeno v melodiji prikazati, marveč je umetnost tudi za pevovodjo, pevec in poslušalce. Zato bi ne bilo nič napačnega, če bi bili o petju in pomenu petja pevci in nepevci nekoliko bolj poučeni.

IZ UREDNIŠTVA IN UPRAVNOSTIŠTVA

M. G., Avellaneda. — Hvala za pozdrave. Enako Tebi in vašim. Vzeli na znanje.

K. P., Mechita. — Naročnino prejeli v redu. Pozdravi!

L. M., Comodoro Rivadavia. — Naročnino prejeli v redu. Nič za to

če ste malo zapozneli. Pozdravi!

M. P., Rosario. — Dveletno naročnino prejeli v redu. Ker ste za tekočo leto malo zaostali, ste pa kar za dve leti hkrati plačali naročnino. Hvala. Sprejmite naše pozdrave!

Valjavcu. — Vaše izjave v celoti kot je napisana, ne moremo priobčiti in bi tudi naše čitatelje ne zanimala, ker je zaževa izključno Vaša in vašega društva, in ne vidimo potrebe, da bi se mu potom našega lista opravičevali, ko lahko to napravite na kakem sestanku ali pa v prihodnji izdaji vaše društvene publikacije. Pozdravi!

Vsi ki ste poravnali naročnino pri naših inkasantih in zastopnikih ali osebno na upravništvo, imate tozadevno potrdilo. Hvala za točnost in naklonjenost vsem!

KROJAČNICA

"PRI ZVEZDI"

Vam nudi najboljše angleško blago (SUPERLAN)

Izdelujem obleke po najnovejši modi — V zalogi je tudi velika izbira vsakovrstnega blaga.

Cene nizke.

Za obilen obisk se priporoča rojakom

STANISLAV MAURIĆ

TRELLES 2642

U. T. 59 - 1232

PAZITE NA VAŠE KORISTI

zaupač nam Vaše

PRIHRANKE V HRANILNICO
DENARNE POŠILJKE VAŠI DRUŽINI
LADIJSKE PREVOZNE LISTKE (za domov in poklicne)

ker naša banka, Vaš star prijatelj, Vam nudi vedno

VSE NAJBOLJŠE POGOJE

Jugoslovanski Oddelek

Banco Holandés Unido

PODRUŽNICA BUENOS AIRES

Glavno ravnateljstvo: AMSTERDAM (Holandska)

Centrala v Buenos Airesu: Bm. MITRE 234 vogal 25 de Mayo.

Podružnica v Buenos Airesu: vogal Rio Bamba. CORRIENTES 1900

Želiš imeti lastno hišo?

Če nameravaš kupiti si lastno hišo na takojšnjo plačilo, na daljše ali krajše obroke na kateremkoli kraju mesta ali predmestja, obrni se za informacije na uredništvo SLOVENKEGA LISTA.

Želiš prodati hišo?

Obrni se istotako do nas. Prinesi načrt hiše in prodajne pogoje.

Poškodbe na delu

Radi poškodbe na delu ali katerekoli sodnijske zadeve, ki jo ne moreš sam rešiti, obrni se do nas, ki ti bomo poskrbeli zanesljivo odvetnika.

Zdravniška pomoč

Želiš vestnega zdravnika ali zobozdravnika, ti damo potrebno priporočilo.

"SLOVENSKI LIST"

Gral. César Díaz 1657 — U. T. 59 (Paternal) 3667 — Buenos Aires

Uradne ure od 9. do 19. ure vsak dan. ODOŠILJAMO VAM DENAR potom tistih bank, ki imajo najugodnejši tečaj.

VAM KUPIMO papirnat denar, lire in dinarje, kjer ga prodajajo najceneje.

PRIPOROČAMO NAKUP LADIJSKIH potnih kart na zanesljivih agencijah.

POSREDUJEMO ZA SLUŽBE za moške in za ženske.

ČE KDO VE ZA KAKO SLUŽBO, naj nam takoj javi.

V KATELIKOLI ZADEVI obrnite se do nas, ki vam bomo šli na roko z nasvetom in drugače, kolikor bo v naših močeh.

AKO IZVEŠ ZA KAKO NOVIKO, ki se tiše naših ljudi, sporoči jo takoj na naše uredništvo. Sodeluj z listom.

NAROČNINO PORAVNAJ vedno točno. V nekaterih krajih vas je več Slovcov skupaj; gotovo je med vami tudi kateri, ki razume pomen tiskane besede v materinem jeziku za naše izseljence. Naj poptitira nekoliko med tovariši in rojaki za "SLOVENSKI LIST" ter naj tudi pobere naročnino in pošlje na našo upravo.

POSLUŽUJTE SE samo onih podjetij, ki oglašujejo v našem listu! S tem koristite sebi in nam obenem.

Slovinci doma in po svetu

NEPOSTENO RAVNANJE

Iz Opatjega sela nam pišejo: S presenečenjem smo zvedeli, da se širi po deželi vest, da je naš župnik g. Ivan Reje po dogovoru z goriškim nadškofom vpeljal pri nas med nedeljsko sv. mašo italijansko pridigo. Razen par oseb, ki so pri nas službeno zaposlene, nimamo v župniji nikakih doseljenih vernikov, ki bi znali samo italijanski. Po cerkvenih predpisih zato ni potrebno, da bi bila poleg slovenske še italijanska pridiga in je tudi ni. Širjenje zgoraj navedene neravnice ima tedaj samo namen škodovati ugledu našega spoštovanega g. župnika. G. župnik Ivan Reje je eden najodličnejših, najsposobnejših in najzaslužnejših duhovnikov v Julijski Krajin. Svojo nesebičnost in očetovsko plemenitost, svojo značajnost in odločnost je dokazal s svojim neumornim pastirskim delom in trpljenjem. Zato ga vsa naša župnija ljubi in spoštuje. Kdor ga blati, ravna res nepošteno. — Opajei.

SMRTNA KOSA

Velik Dol na Krasu. — Dolgoletni župnik zlatomašnik g. Leopold Stubelj, je umrl v Idriji ob Bači, kjer je nazadnje živel v pokojni. Naj bo v počastitev njegovega spomina povedano, da je delavni in požrtvovalni župnik ustanovil pri nas čipkarsko šolo. Še sedaj se nekatere družine pečajo s čipkarstvom in prodajajo domače čipke v Trst, seveda ne v taki količini kakor svoj čas. Naj mu bo za to njegovo prizadevanje ohranjen časten spomin!

PRERANA SMRT

Ljubinj pri Tolminu. — V ponedeljek 15. maja smo v velikem številu spremili k zadnjemu počitku tukajšnjega uglednega posestnika Franca Korena, starega 58 let, ki je izdihnil po dolgem, težkem bolehanju. Ranjki je bil doma iz Žabč. Bil je dober in skrben družinski oče ter priden gospodar, ki zapušča trden, zaveden naš kmečki dom. Ohranili ga bomo v častnem spominu!

PRVE ČESNJE

Pred dnevi so prišle prve naše domače česnje na trg. Zaradi deževja in mrzlot se drobne in vodene. Za izvoz so neprimerne in jih je Nemčija tudi odklonila. Kakor izvemo, tečejo dogovori, po katerih bo pa ta naša velika sosedna česnjam-cepljenkam, ki pridejo zdaj, uvoz dovolila.

SMRT UGLEDNEGA FURLANSKEGA STARINOSLOVA

V Rimu je umrl znani furlanski arheolog senator prof. Anton Taranelli, ki se je rodil l. 1868. v Vidmu. Bil je sin slovitega furlanskega geologa prof. Torquata Taranellija, ki je v letih okrog 1866, ko je prišla Furlanija pod Italijo, vodil tehnični institut v Vidmu. Izdal je prvi geološki zemljepis Furlanije, Istre in Kvarnerskih otokov. Pisal je tudi o ledeni dobi v dolini Soče, Save in Drave.

loga prof. Torquata Taranellija, ki je v letih okrog 1866, ko je prišla Furlanija pod Italijo, vodil tehnični institut v Vidmu. Izdal je prvi geološki zemljepis Furlanije, Istre in Kvarnerskih otokov. Pisal je tudi o ledeni dobi v dolini Soče, Save in Drave.

NA VELESEJEM V LJUBLJANO

Kakor smo svojčas poročali, je goriško turistično podjetje Appiani v Gorici prevzelo korake, da pripravi večji izlet na ljubljanski velesejem. Zamisel se je posrečila. Priglasilo se je okrog 200 udeležencev iz naše Krajine, ki so obiskali Ljubljano. Odpeljali so se 5. junija zjutraj, vrtili pa 11. junija zvečer.

SMRT PODJETNEGA TRGOVCA

Umrl je trgovec iz Kobarida g. Albin Perinčič v moški dobi 40 let. Bolehal je že dalje časa, a vedno upal, da bo bolezen premagal. Ker se mu pa stanje ni hotelo izboljšati, se je končno odločil za operacijo. Odšel je v Trst in bil tam operiran. Toda tudi operacija ga ni rešila: 28. aprila je umrl. V soboto, 29. aprila so ga pripeljali v Kobarid, kjer je bil v nedeljo njegov pogreb. Nepregledna množica ga je spremljala na njegovi zadnji poti. Ranjki je bil zaveden mož in dober družinski oče in zapušča ženo in tri nedorasle otroke. Naj mu bolahka domača zemlja!

RIBNIK GRADIJO V KOBARIDU

Ob cesti, ki pelje iz Kobarida proti Staremu selu, so začeli graditi ribnik z vališčem. Naprava bo precej obsežna in upamo, da bo vsaj deloma zavarovala v naši Soči ribji lov, ki močno trpi zaradi gradbe električnih central. Ribnik dela podjetje, ki zida elektrarne in odškodnino za ribolovske pravice, ki jih ima država v tukajšnjem predelu Soče.

SMRTNA KOSA

Sužid. — Po kratki, hudi pljučnici je izdihnil 39 letni fant Ivan Stres, po domače Poliecev. Bil je zaveden, značajan našinec. N. j. v. m.!

TEŠKA NESREČA

Staro selo. — Pred dnevi se je z motornim kolesom hudo onesrečil tukajšnji kmet in lesni trgovec g. Ivan Benko, star 31 let. V bližini Robje je prišlo do nezgode. Nesrečni vozač je zdrknil v jarek in tam nezavesten obležal. Ker se je pripetilo to v pozni noči, so ga našli ljudje šele proti jutru. Odpeljali so ga v bolnišnico v Čedad. Želimo mu čimprejšnjega okrevanja.

Ana Chrpova

Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovcem. Sprejema penzioniste iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Po-strežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621

U. T. 38, Mayo 8182

Neverjetno!

Prva Slovenska krojačnica v Villa Devoto Vam nudi ugodno priliko za zimске obleke, suknje in površnike **NE ODLAŠAJTE** V zalogi velika izbira prvovrstnega blaga — Priporoča se

DANIEL KOSIČ

Villa Devoto
Ul. Calderón 3098

ASFALTIRANJE DRŽAVNE CESTE PO ZGORNJI SOŠKI DOLINI

Pred meseci smo pisali, da je bila lanske jesen državna cesta po Soški dolini do Kobarida razširjena, modernizirana in asfaltirana. Sedaj se dela nadaljuje. Ker predpriprave za kobariško električno centralo, ki naj bi bila sorodna onima pod Doblarjem pri Plavah, še niso dokončane, se je asfaltiranje začelo šele dober kilometer za Kobaridom. Tam so že znižali znani "Trnovski klanec" in z asfaltom tlakovali okrog 2 km ceste, sedaj širijo in tlakujejo naprej v smeri proti Boveu. Onega dela tik za Kobaridom se še nočejo lotiti, ker ne vedo, kje točno bo jez in kako visoko bo segla zajeta Soča, po katere strugi še vedno vrtajo in iščejo trdnih temeljev ter zato ne vedo, kam in kako visoko bo treba cesto preložiti.

HHRANILNICE IN POSOJILNICE V JULIJSKI KRAJINI

Posebno poglavje v življenju naših ljudi na Goriškem, Krasu in v Istri je tisto, ki govori o nekdanjih naših denarnih zavodih. To so predvsem hranilnice in posojilnice, ki so se razumljivo morale prilagoditi novemu zakonu o varčevanju in kreditu od 12. marca 1936 in prenehati s poslovanjem. Tako se je na primer zgodilo s hranilnico v Rihemberku, ki je že leta 1936 proglasila svoj razpust. Mesto dosedanega likvidacijskega odbora je bil z odlokom ministerskega predsednika, ki je obenem predsednik odbora za varčevanje in kredit, pred kratkim imenovan neki Raffaele Cirenci za edinega likvidatorja tega zavoda. Za likvidatorja posojilnice v Šebreljah na Cerkljanskem je bil imenovan dr. Gaspare Trizzino, za preds. nadzornega odbora Kmetske in rokodelske posojilnice pa je bil izvoljen Mario Suprina.

ŠTEVILNE ARETACIJE V TRNO-NOVEM IN OKOLICI

Po naših vaseh se mnogo govori o številnih aretacijah mlajših moških, ki so jih prijeli v Trnovem in nekaterih drugih okoliških krajih v Istri. Sprva se je zdelo vsemu tamkajšnjemu prebivalstvu to zelo čudno, in že so začeli ugibati o najrazličnejših stvarih, s katerimi naj bi se bili ti mladeniči pregrešili. Kmalu pa se je zvedelo, da so aretacije v zvezi z neko prepovedano zastavo, ki so jo bili neznanci izobesili na gradbi o-troškega zavetišča v Trnovem. Oblasti so izvedle strogo preiskavo, po kateri pa je bila velika večina osum-čencev takoj izpuščena. Če so oblasti že dobile pravega krivca, še ni znano.

LJUDSKO ŠTETJE V JUGO-SLAVIJI

Ljudsko štetje bomo imeli čez dve leti v naši državi. Prvo štetje je bilo leta 1921, drugo pa pred osmimi leti. V notranjem ministrstvu že pripravljajo vse potrebne gradivo, da bo izvedba štetja čim popolnejša in natančnejša. Prepričani so bili, da bo štetje pravilno izvedeno.

**POSLUŽUJTE SE
PODJETI, KI
OGLASUJEJO V
NAŠEM LISTU!**

Kavarna in pizerija

Razna vina — Vsakovrstni likerji in vedno sveže pivo
Rojakom se priporočata
PETER FILIPOČIĆ
in **JUSTO KRALJ**
WARNES 2101 esq. Garmendia
La Paternal Bs. Aires

službo za popisovanje prebivalstva ljudje, na katerih podatke in gradivo se ni dalo z vso gotovostjo zanesi. Prvi prihodnjem štetju pa bodo izobraženi ljudje, kateri bodo za svoje delo prejeli posebne nagrade, kakor je to v navadi v vseh evropskih državah. Pričakujejo, da bo novo ljudsko štetje dalo preseljive rezultate tako glede števila prebivalstva kakor tudi glede stanja pismenosti in kulture v naši državi. Vse priprave vodi načelnik statističnega oddelka v notranjem ministrstvu Slovenec dr. Rudolf Andrejka.

JUNAK IZ LIKE

V vseh večjih krajih Jugoslavije je že nastopal kot atlet Marjan Matijević, ki po zaslugi in s ponosom nosi naziv "junak iz Like". S svojo orjaško močjo in spretnostjo že 40 let pobira lovorike ne samo doma, temveč tudi v drugih državah. Te dni je praznoval svoj 62. rojstni dan in je napovedal, da je še vedno pripravljen na borbo z atleti, starih od 25 do 50 let. Zmagovalec je pripravljen pustiti vse svoje trofeje in odlikovanja, med katerimi je tudi zlata zvezda, katero je dobil od nekdanjega turškega sultana Abdula Hamida, ko je po vrsti premagal celo vrsto turskih atletov. Za svoj rojstni dan pa je liški junak doživel tudi to, da so mu iz čelne kosti odstranili revolversko kroglo. Pred leti ga je po nesreči obstrelil njegov sin, ki je nerodno ravnal z revolverjem. Matijević hoče svoje okostje zapustiti kakemu zdravstvenemu institutu, ker je po njegovem mnenju izvor njegove čudovite moči v dvojnih kosteh.

Letna skupščina vojnih dobrovoljcev

V Beogradu se je vršila pod predstvom slepega polkovnika Luja Lovriča v nedeljo 21. maja letna skupščina Saveza vojnih dobrovoljcev kraljevine Jugoslavije. Na skupščini je bila soglasno sprejeta resolucija, v kateri pravijo naši vojni dobrovoljci med drugim: "Kot najin svobode v našem narodu se čuti bolj verni nositelji nacionalne misli mo poklicane pozvati naš narod v teh težkih in usodnih časih, da naj ne kloni z duhom, nego še bolj ojači svoje vrste, da se bomo lahko v slučaju potrebe discipline in složni odzvali pozivu domovine. Temelj našem skupnemu odporu v obrambi naših svetih, s krvjo začrtanih narodnih in državnih meja, bo skupna zavest odgovornosti nas vseh v teh resnih časih. Svečano pozivamo vse merodajne činitelje in predstavnike naše narodne moči, ki so odgovorni pred zgodovino za skupno usodo našega naroda, da prenehajo s strankarskimi, plemenskimi, verskimi in osebnimi spori. Namesto njih naj posvetijo vse svoje sile zbiranju vseh moralnih in materialnih narodnih sil za obrambo državne in narodne celote. Jugoslavija je bila ustvarjena za ceno žrtve njenih najboljših sinov. Vojni dobrovoljci, kot nasledniki in čuvarji tradicij borbe za osvobojenje in zedinjenje, slovesno izjavljajo, da so vsak trenutek ponovno pripravljeni žrtvovati kri in življenje za obrambo neok-

njenosti naših državnih mej. Jugoslavija je bila stožerjena s potoki krvi in za njene meje bodo tekale reke krvi, če bi jih kdo poskušal napasti."

DR. SLAJMER IMA V LJUBLJANI SPOMENIK

Prvi spomenik, ki ga je v Sloveniji dobil pripadnik zdravniške znanosti, je bil odkrit 18. maja v Ljubljani, namreč spomenik nepozabnega človekoljuba dr. Eda Slajmerja. Pred Leoniščem je ob nekdanji Stari poti, sedaj Slajmerjevi ulici urejen majhen park, v katerega sta postavila Zdravniška zbornica in mestna občina ljubljanska lep bronat spomenik na kamenitem podstavku. Spomenik predstavlja oprsje velikega zdravnika dr. Slajmerja.

NAJVEČJA ZADRUŽNA VINSKA KLET

Največjo zadržno vinsko klet v Slavoniji so začeli graditi v vasi Vukosavljevici pri Daruvarju. Klet bo urejena zelo moderno, da se bo v njej dalo shraniti 5000 hektolitrov vina. Vsa dela bodo veljala 1,200.000 dinarjev k čemur je prispevalo kmetijsko ministarstvo pol milijona, banška uprava savske banovine pa 100 tisoč dinarjev. Zadržna klet bo omogočila vinogradnikom sortiranje vin boljše organizacijo pri prodaji.

Proslava v spomin braniteljev Beograda

"Spasovdan" je slovesno proslavilo mesto Beograd. Tega dne so se spominjali braniteljev mesta, ki so padli v borbah za svobodo Srbije, zlasti pa Beograda samega. Zupan Ilič je položil venec na kostnico padlih, potem pa je bila slovesna služba božja, za njo pa procesija, ki jo je vodil patrijarh Gavriilo. Ob navzočnosti zastopnika kralja, zastopnikov vlade in raznih družtev je vojni minister general Milutin Nedić izročil županu Iliču red Karadjordjeve zvezde IV. reda z meči, s katerim je kralj odlikoval beograjsko mesto.

V JUGOSLAVIJI KAŽE DA BO DOBRA LETINA

Letošnja sadna letina bo po sedanjih znakih sodeč ogromna, da celo rekordna. Menijo, da bodo letos v naši državi pridelali samo sliv okrog 150.000 vagonov. Ker pa prihaja v poštev za izvoz le okrog 20.000 vagonov svežih in 5.000 vagonov suhih sliv, nastaja vprašanje kaj bo z viškom letine. Izvozniki predlagajo, da bi država preskrbela pravočasno za izvoz svežega sadja na evropske trge.

PETDESETLETNICA OBSTOJA SLOVENSKE POSOJILNICE V CELOVCU

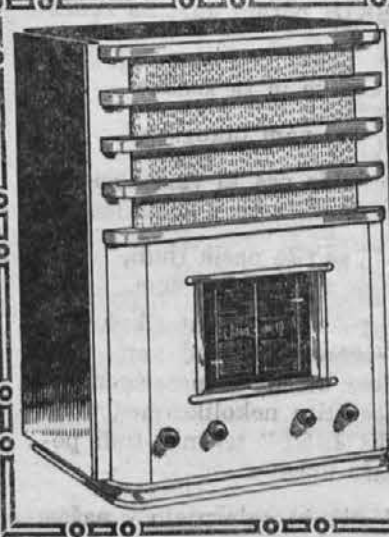
Slovenska posojilnica v Celovcu je te dni praznovala 50-letnico svojega obstoja. Proslave so se udeležili tudi zastopniki Zdržne zveze z načelnikom g. Lapašem na čelu, z Zih-polja pa je prišel sivolasi ustanovni član, 88 letni Jožef Medenič po domače Dravec. Občni zbor je vodil msgr. Val. Podgorc, ki je podal pregled 50-letnega poslovanja in sedanje gospodarsko stanje posojilnice.

Od \$ 45.- dalje dobite radijske aparate

PRIDITE OBISKAT NAŠO HIŠO

GARANTIRANI RADIJSKI APARATI

1047 Tucumán 1047

Veliki zavod
"RAMOS MEJIA"
Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.
SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)
KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravijolentni žarki.
ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin.
SPOLNA SIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Ciarelliju.
ZIVONE BOLEZNI: Nevrastenija, izguba spomina in sibkost.
REVMATIZEM: kila, nadua, gots. Sibkost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu.
PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.
GREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.
GRLO, NOS, USESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.
POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.-
PLAČEVANJE PO \$ 5.- NA TEDEN
Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi **SPECIJALISTI** je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.
OD 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12

Rivadavia 3070
PLAZA ONCE

Osemdesetletnica smrti bana Jelačića

20. maja je minulo 80 let, odkar je umrl hrvatski ban grof Jelačić. Posmrtnica, ki jo je 20. maja 1859 objavila njegova žena Zofija, grofica Jelačić-Bužimska, nam pove, da je bil ban grof Josip Jelačić vrhovni kapetan v Hrvatski in Slavoniji, guverner in zapovedujoči general v Hrvatski, Slavoniji in Dalmaciji, guverner reški, general topništva, imejtelj graničarskih polkov štev. 10 in 11 ter 46. pehotnega polka, c. k. pravni tajni svetnik, imejtelj velikega križa Leopoldovega reda, komandir reda Marije Terezije in imejtelj Velikoga Aleksandra Nevskega in sv. Vladimira z briljanti itd. Ban Josip Jelačić je najsvetejša postava hrvatske zgodovine novega veka in prvah hrvatskega naroda v preporodnem 19. stoletju. Rodil se je 16. oktobra 1801 v Petrovaradinu od očeta barona Franca Jelačića, ki je bil general avstrijske vojske v napoleonovih vojskah. Tudi Jelačić je izbral vojaško kariero in se je že leta 1835. odlikoval v borbah proti Turkom. Vrhunec njegove slave je bil l. 1848., ko je bil še podmaršal, ban in tajni svetnik. Takrat je storil nekaj, kar ne vemo, ali je bilo v srečo Hrvatom in avstrijskim Slovanom sploh, ali ne. Šel je namreč na vojsko zoper uporne Madžare in tako pomagal do zmage reakciji, ki je dobila v roke mladega cesarja Franca Jožefa. Zato so mu očitali takratni svobodoljubci avstrijske monarhistopila v službo avtokracije. On se je, zlasti Nemci in Italijani, da je proti temu branil, naglašajoč, da je hotel koristiti v prvi vrsti svojemu hrvatskemu narodu, ki ga je iskreno ljubil in je računjal na to, da bodo Hrvati za to poplačani s priznanjem njihovih vekovnih narodnih pravic. To pa se ni zgodilo. Hrvatski zgodovinarji pravijo danes, da je Jelačić storil prav, ko je šel na Madžare, ker bi bila v nasprotnem slučaju Hrvatska ravno tako pobita, kakor je bila Madžarska, ker bi bil ruski car Nikolaj na vsak način pogazil vsak pokret po popolni svobodi. Jelačić je Hrvaško te usode obvaroval, čeprav je ni mogel obvarovati poznejše odvisnosti od Madžarske. Ko je Jelačić umrl, je ves hrvaški narod dobesedno prehlaval solze, ker je bil ban Jelačić mil vsakemu Hrvat, prav posebno pa spoštovan v širokem ljudstvu.

HITLERJEVA MLADINSKA ORGANIZACIJA IN SLOVENSKA MLADINA

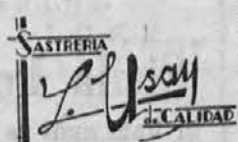
"Koroški Slovelec" opozarja slovenske starše na Koroškem, da slovenski mladini zaenkrat še ni treba

OBIŠČITE KROJAČNICO Leopolda Ušaj

kjer dobite najboljši "Peramus", obleke in obleke za ženske (Traje sastre)

GARMENDIA 4947
Bs. Aires, Paternal

vstopati v državno organizacijo "Hitlerjeve mladine". Slovenska prosvetna zveza je zaprosila za dovoljenje lastne mladinske organizacije in dokler prošnja ni rešena, slovenskim otrokom ni treba vstopati v nemško mladinsko organizacijo.

PROSLAVA 70 LETNICE JANKA BARLETA

V Glasbenem zavodu v Zagrebu so slovesno proslavili 70. rojstni dan zagrebškega glasbenega in kulturnega delavca msgr. Janka Barleta. Svečanost je priredilo slovensko društvo "Narodni dom" s sodelovanjem ljubljanske Glasbene Matice. Univ. profesor dr. Boris Zarnik, je čestital jubilaru v imenu zagrebškega društva "Narodni dom", nato pa je spregovoril predsednik Glasbene Matice dr. Vladimir Ravnihar, ki je poudarjal v svojem govoru kulturne zveze med Slovenci in Hrvati ter naglašal, da je treba duhovno vzgajati široke sloje naroda, zlasti na glasbenem področju, kjer je sodelovanje zaradi slične miselnosti Hrvatov, Srbov in Slovencev pač najboljše mogoče. Msgr. Janko Barle je prav tako Hrvat kakor Slovenec. Zato so Slovenci veseli, ker ga morejo pred zagrebškim občinstvom pozdraviti "Živel vaš in naše Janko Barle". G. dr. Ravnihar je izročil nato msgr. Barletu lep album kot darilo Glasbene Matice. Msgr. Janko Barle se je nato v prisrčnih besedah zahvalil za lepo počastitev ter zblizanje Slovencev, Hrvatov in Srbe nato govoril o svojem delu za bo.

POSOJILA ZA ZAVAROVANJE DELAVCEV

Ogromna posojila je dobil Osrednji urad za zavarovanje delavcev več banovinam in občinam. Tako je dobila dravska banovina 43.000.000 din posojila za 30 let, da bo lahko preuredila in zmodernizirala vse bolnišnice v banovini. Ljubljanska občina je dobila 4 milijone za dovršitev zgradbe ljudske šole na Viču, a občina na Koroški Beli 400.000 dinarjev za dograditev ljudske šole. Banska uprava savske banovine je dobila 20 milijonov, drinska banovina 27 milijonov, moravska banovina 25 milijonov, vardarska pol milijona, primorska dva milijona in zagrebška občina 31.500.000 dinarjev. Vsega skupaj je Suzor podelil 148 milijonov in 600.000 dinarjev posojil, ki jih bodo banovine odnosno občine porabile za preureditev socialnih zavodov in šol.

Trgovina čevljev BELTRAM

Vsakovrstna izbira čevljev in copat.

Dto. Alvarez 2288 — Paternal Buenos Aires

Slovenski stavbenik

Za načrte, betonske preračune in Firmo, obrnite se do tehničnega konstruktorja

FRANCA KLANJŠEK

Marcos Sastre 4363
Villa Devoto U. T. 50 - 0277

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU

Ne pozabite FOTO "LA MODERNA" S. SASLAVSKY
Av. SAN MARTIN 2579
Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

RESTAVRACIJA

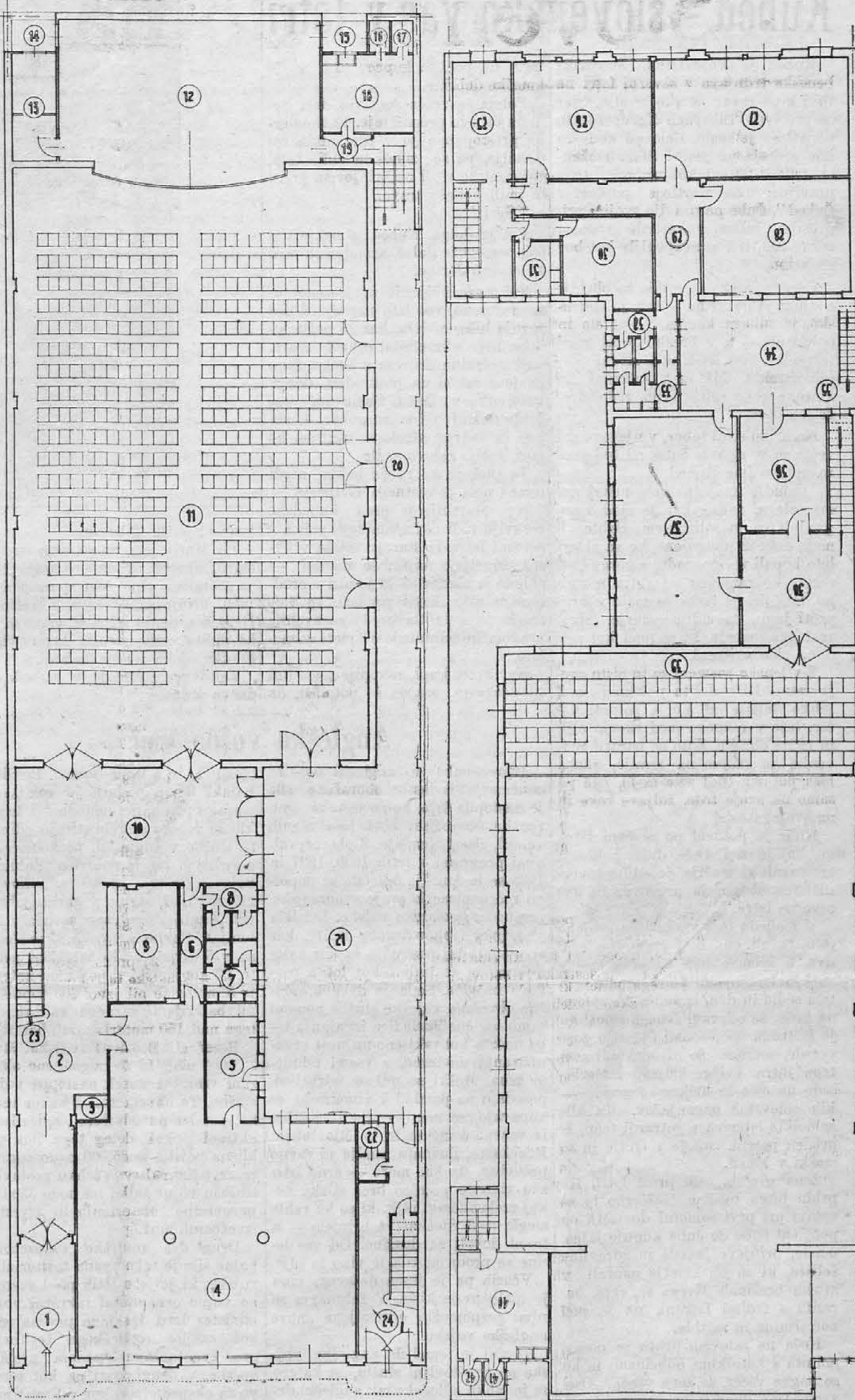
"PRI ŽIVCU"

kjer boste postreženi z dobrim vinom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostori pripravljeni tudi za svatbe.

Rojakom se priporoča lastnik EMIL ŽIVEC

Osorio 5085 — La Paternal

Načrt "Jugoslovanskega doma" na Dock Sudu

- 1) Vhod v društvene prostore — 2) Predsobje — 3) Blagajna — 4) Restavracijski prostori — 5) Kuhinja — 6) Hodnik — 7) Prostor za žensko toileto — 8) Prostor za moško toileto — 9) Garderoba — 10) Veža — 11) Dvorana — 12) Oder — 13) Skladišni prostor — 14) Ventilacija — 15) Ventilacija — 16) Stranišče za ženske — 17) Kopalnica za ženske (tuš) — 18) Garderoba za ženske — 19) Hodnik — 20) Odprt prehod na oder — 21) Dvorišče za telovadbo — 22) Stranišče za telovadbe — 23) Stopnice na balkon — 24) Stopnice k šolskim prostorom — 25) Šolska pisarna — 26) Šolska soba — 27) Šolska soba — 28) Šolska soba — 29) Hodnik — 30) Soba za hišnika — 31) Kuhinja za hišnika — 32) Stranišče za šolarke — 33) Stranišče za šolarje — 34) Terasa — 35) Stopnice za na gornjo teraso — 36) Soba za društvo Sokol Dock Sud — 37) Društvena soba — 38) Veža — 39) Balkon — 40) Moška garderoba — 41) Stranišče za moške — 42) Kopalnica za moške (tuš).

Načrt je izdelal naš rojak arh. g. Viktor Sulčić, ki je tudi predsednik odbora za zgradbo "Jugosl. doma".

Naročniki! Kakor hitro Vam poteče naročnina jo obnovite! S tem boste sebi in nam koristili!

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOŠKIH IN NEMŠKIH NAČINIH KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specialisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3-6, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah.

Atelje MARKO RADALJ

Facundo Quiroga 1325

U. T. 22 - 8327
DOCK SUD

Življenje na Avellanedi

Takole na delaven dan je Avellaneda kaj zanimiva. Bral sem opis sejma v Samari na Ruskem. To je slika! bolj peštra kot film na odru. Nekaj podobnega je tudi na Avellanedi, kjer je večer semenj. Sav so tam ogromna skladišča, odkoder se pošiljajo vsakovrstni agrarni pridelki v vse dele sveta...

Tamkaj klavirno klapajo izgurani konji. V dveh vrstah vlečejo visoko nagromadeni voz govejih kož. Za njimi rine tovorni avto, ki se velikanska kopica v hale povezanega zarvženega papirja. Tam ob strani drug kamijon natovorjen z balami volne. Oba soferja kričita na konjskega voznika pred njima, ki se pa kaj malo meni za njuno jezo in lepo mirno poganja verigo svojih konj po sredi ceste dalje. Tamkaj spet ogromen tovorni avto, podoben potujoči hiši in še zadaj ima navezano prikolicico. Gotovo ima natovorjenega 30 ton mesa, tako ogromno je tisto vozilo, ki nosi napis "Frigorifico Anglo".

Pa se ves ta promet ustavi. Kakor reka belih ovac se je privlačil po stranski ulici. Naprej in ob straneh kriče gonjači na konjih, ovčja reka pa živahno valuje in niti malo ne misli na to, da so že nabrušeni noži in da bodo v pol ure že potok krvi in določeno število kož, nekaj črev, ki bodo prišli še tisti večer na mizo kot "činčulini" in nekaj mesa in kosti...

Tam na oni strani se je vsula na cesto tropa otrok. Solarji so. Vsi v belih predpasnikih, ki služijo kot površnik. Če pogledaš to gologlavo dečo, takoj opaziš, da so večinoma belolasi. Če pa poslušneš besedi, ki jo odrastli tamkaj govore, boš zvedel, da so Poljaki, Litvanci, Slovaki, Švabi, Hrvatje, Slovenci. Tudi Ogrini in Grki in Romuna dobiš. Seveda tudi Italijani, Srbi, Španci in Portugaleci. Tamkaj so si podale roko vse narodnosti.

Pred kratkim smo brali, da se je tamkaj vršila prav zanimiva vseslovenska prireditve, na kateri je sodelovalo kakih 5 slovanskih narodnosti in bila je zelo obiskana.

Da. Tudi Slovenci so. Če stopiš skozi vrata hiše na Almafuerter 133, se kar na istem dvorišču prepričaš, kako pestro je prebivalstvo Avellanede. Kakih 20 družin stanuje na gnetenih po malih sobicah. Pred sobo pa stoji kot nekak mal kurnik, ki služi za kuhinjo. Zares imajo sta-

novaleci takega "konventiza" mnogo prilike za to, da se vadijo v krščanski potrpežljivosti, da v miru drug drugega prenašajo in da se medsebojno ne nadlegujejo. Pa pravijo, da dosti in žena pa na delo. Le kjer je prav malo dete, tam seveda mora biti mama doma, ki ima pa prav pogosto na skrbi tudi sosedovo dete...

Pa je bilo nekoč drugače. Pred petimi leti in tudi pred tremi še je bilo naših ljudi neprimerno več. Vselej kadar me pot znova zanese tja-kaj na obisk do rojakov, ki so po veliki večini Prekmurci, zvem za tega in onega: je šel ven iz mesta. Zunaj nekje, morda v Villa Curino, si je kupil stavišče. Morda v Villa Dominico, morda v Sarandí ali Wilde, ali na Lanusu ali pa na Piñeyru. Na nekaterih straneh je zemljišče prav poceni.

"Tudi jaz in Hujber sva si kupila zemljo v Villa Curino", tako sem zvedel oni dan od Balazica in tudi Kreslin prav blizu tam zraven. In tako eden za drugim.

Celo gostilničarji že čutijo, kako se umika naš element in je Štefan Celec prodal gostilno in se pri "Štajereju" ne bo več po slovensko pilo in pelo.

Karlo Terplan pa še vedno na mestu drži svoj "Slovenski bar" in je sedaj edina slovenska gostilna v tistem delu, kjer je bilo nekoč Slovencev največ, pa jih je tudi danes še precej. Tam na ulici Chacabuco na višini 500 je središče Slovencev. Če vstopiš na dvorišče Dean Funes 287, ne najdeš ničesar drugega kot Slovenske obraze. Pri Utrósevi Katarini, slovenski mami na Avellanedi, tam je živo noč in dan. Po dnevi se vrte šivalni stroji in se merijo obleke, na večer se pa tam oglasi harmonij in slovenska pesem. Pevski zbor se vadi, da bodo zapeli v nedeljo pri maši.

Če škoda, da se število Slovencev vedno bolj krči. Vedno težje je dopolnjevati zbor, ki vsak čas spet utripa kako novo zgubo. "Spet se je preselil v svojo hišo ven na kampo eden. Ivaniča ni več tukaj", tako sem zvedel in drugič spet za drugega.

Takole teče življenje na Avellanedi.

Ko pa pride nedelja, zavlada praznična tihota po ulicah med velikimi skladišči in le pešci hitijo v svojo smer. Tam po glavni ulici pa kdaj kdaj zdrvi tudi kak omnibus.

Tam v ulici Manuel Estevez 630 pa se vsako drugo nedeljo zberemo in kar začudil bi se, ko vstopiš v kapelo, kjer je sedaj že polna tri leta slovenska služba božja, kar začudiš se, od kod se je toliko ljudi vzelo. Saj je kapela kar polna.

In oglasi se naša pesem in naše misli pohite v božje višave, kjer najde trpin celega tedna uteho in tolažbo in voljo, da spet nadaljuje borbo svojega življenja. Ob zvokih domače pesmi, pa doživimo spet nekaj tišega, kar je bilo v srečo nekoč, ko smo še bosopeti skakali po domačih livadah in je bilo srce brezskrbno...

Janez Hladnik

Na Sveto Goro

Nismo mogli porovati tja na nedeljo njene slovesnosti, toda doživeli smo za njeno 400 letnico nepozaben dan.

Zbralo se je kakih 600 rojakov. Videti je bilo obraze iz vseh strani. Celo iz Quilmesa, iz Hurlingham, da omenim tiste, ki sem jih videl in spoznal kot iz najbolj oddaljenih krajev.

Dolga vrsta beloolbečenih otrok je otvorila procesijo, v kateri smo ponesli Marijo v cerkev.

Ljubke deklice so trosile cvetje. Dekleta so med svečami nosile Marijino podobo in sledila je dolga procesija rojakov.

Nepopisan je bil prizor, ko je med petjem svetogorske pesni stopala procesija nedolžnih otrok proti oltarju, kjer je že čakal prostor za Marijino podobo.

Mnogim so stopile solze v oči, ko se je pogled srečal s pogledom svetogorske kraljice. Tako čudovito krasna je njena podoba, tako resničen umotvor, da se nikdar ne bomo mogli dovolj zahvaliti naši umetnici, sesetri Alfonzi, ki nam je tako krasno sliko oskrbel. Saj je lepša in ljubeznivejša kot svetogorska podoba sama.

Tisti, kateri ste to nedeljo zamudili to veselje, da bi bili priče te prelepe svečanosti, boste imeli prihodno nedeljo 25. junija priliko na Avellanedi, kjer bomo blagoslovili prav enako podobo svetogorske Marije in bomo potem imeli svetogorsko Marijo v obeh svetiščih, kjer in-

mam slovensko službo božjo.

Ko je bil izvršen blagoslov podobe se je pričela sveta maša, med katero je pel mošk zbor latinsko mašo, mešani pa nekatere slovenske pesmi.

Kar zastala mi je misel, ko se je sprožila s kora pesem: "Lepa si Marija"... Pač kdaj bi bila ta pesem bolj na mestu kot ta mpred podobo prelepe svetogorske Marije.

Sveta maša je bila z vso slovesnostjo. V spremstvu treh drugih duhovnikov je imel sveto mašo kaplan g. Hladnik, ko je po evangeliju najprej po špansko razložil pomen slovesnosti in nato po slovensko navduševal navzoče, naj se nikar ne utrudijo na svojem potovanju in naj nikar ne postavljajo maloverni, če človeka obiskujejo razočaranja. Tudi svetogorski romar z utrujenimi in ranjenimi nogami še dalje hiti, čeprav se mu je Marijino svetišče skrilo za goro in nazadnje le vesel prihiti do svojega cilja in očaran strmi nad lepoto pogleda v prelepo deželo. In se potolažne vrne od tam, kamor nas je Marija pred 400 leti poklicala in kamor še vedno vabi, da jo naj pridemo prosit milosti.

Nato je bilo darovanje okoli oltarja, katerega so se vdeležili vsi navzoči.

Zahvalna pesem je bila zaključek slovesnosti.

Vse od začetka pa je spremljal dogodke tudi naš operater dr. Berisso, ki je snemal film, ki nam bo mogel spet pričarati pred oči dogodke nepozabne slovesnosti.

Popoldne smo se zbrali na Avalosu pri Sveti Neži. Pridružili smo se procesiji po paternalskih ulicah. Nazadnje smo pa prevzeli besedo mi. Na častnem mestu na dvoriščnem oltarju telovske procesije je stala slika svetogorske kraljice. Osvita s svežim bršljanom in belim cvetjem, kakor jo je okrasila Cotičeva gospa, je vzbujala začudenost gledalcev.

Po nagovoru župnika Kastelica, ki je po špansko povdaril v svojem govoru pomen kongresa Kristusa Kralja, ki se bo v Ljubljani letos vršil, smo ponesli v sprevedu podobo v cerkev, kjer smo zapeli Marijine litanije in njene prelepe pesmice. S posebno molitvijo smo se Mariji izročili in se poslovili z besedo, da se prihodno nedeljo spet vidimo na Avellanedi in spet tam doživimo sličen dogodek.

*

Na Avellanedi bo svetogorska slo-

vesnost 25. junija dopoldne in popoldne na Manuel Estevez 630, poleg frigorifika "La Blanca", to je v prvi ulici od Av. Mitre za vodo navzdol proti Dock Sudu.

Janez Hladnik

CERKVENI VESTNIK

25. junija maša na Avellanedi ob 10 uri. Z vso slovesnostjo bomo praznovali tretjo obletnico slovenske službe božje in blagoslovili podobo svetogorske Kraljice (Manuel Estevez 630 — poleg frigorifika "La Blanca").

Ob 4 uri pop. bo istotam svečanost.

2. julija maša na Paternalu za Marijo Skvarča. Molitve na Paternalu ob 4 uri.

*

Vsi rojaki ste toplo povabljeni to nedeljo na Avellanedo. Ta dan se bo ponovila slovesnost, ki smo jo doživeli preteklo nedeljo na Paternalu. Prihitite dopoldne in popoldne. Otroci naj pridejo oblečeni v belo. Dopoldne naj prinesejo cvetne košarice, da bodo trosili Mariji cvetje.

Za spomin na ta lepi dogodek se dobe krasne svetogorske podobice. Dobiti jih je tudi pri g. Laknerju na banki Germanico po 50 centavov 10 podobice. Enako tudi pri g. Škrbecu na Banco Holandés. Vselej pa tudi ob priliki službe božje in v šoli na Paternalu (Paz Soidán 4924).

Vsa svečanost je tudi posneta na film in bomo imeli 20. avgusta priliko, da jo bomo videli na veliki prireditvi, ki bo ta dan v proslavo 400 letnice Svete Gore.

Janez Hladnik

KROJAČNICA "GORICA"

Hočete biti dobro in vedno dobro elegantno oblečeni

Pridite v krojačnico "Gorica", kjer boste postreženi.

FRANC LEBAN

UL. WARNES 2191 (Nasproti postaje Paternal.)

ZGODOVINSKI ROMAN

Caričin ljubljencec

Nadaljevanje 143

— Vi prihajate naravnost iz Petrograda, moj dragi grof, — ga je vprašala Katarina.

— Da, Veličanstvo, pravkar sem se pripeljal v Carskoje selo, — je odvrnil minister.

— Tedaj ste gotovo že lačni, moj dragi Panin, — reče carica, — povabim vas, da zajtrkujete z nama.

— Hvala vam, Veličanstvo! Zares sem postal že lačen in sprejemam z veseljem vaše povabilo.

Carica sama je postavila krožnik predenj in mu jela ponujati in streži, kakor je malo prej stregla Aleksandru Potemkinu.

— Čokolada z nekaj kapljicami vina, moj dragi grof, — reče Katarina, — je vaša najljubša jed za zajutrek, kolikor vem. K temu pa malo pastete — moj kuhar zna izvrstno pripravljati.

— Hvala, reče Panin in se priklonil.

— Sedaj pa, dragi Panin, — reče Katarina in se nasloni na svoj stol, — kaj je novega?

— Zelo važna vest, Veličanstvo. — odvrne Panin, — knez Orlov je prispel v Kronstadt.

— Prispel je, — vzkligne Katarina, — s floto, s katero sem ga poslala v Benetke?

— Tako je, Veličanstvo! Knez Gregor Orlov se vrača kot zmagovallec iz Benetk.

Katarinine oči so se zasvetile.

— Knez Orlov se vrača kot zmagovallec? Načrt se je torej posrečil?

— Veličanstvo, obnesel se je do najmanjše področnosti. Orlov pelje s seboj grofco Klariso Pineberg, ki jo je zaprl v najgloblji prostor admiralske ladje. Vaše Veličanstvo

prosim za povelje, kaj naj bi storil z zarotnico, ko jo bodo pripeljali na kopno. Vaša povelja, Veličanstvo, bom takoj poslal v Kronstadt.

Katarina je nekaj časa premišljevala.

Sedela je pri mizi, njene oči pa so bile zaprte in videti je bilo da premišljuje.

— Prokleta, ki se je drznila izdati se za hčerko pokojne carice Elizabete, — je vzkligne Katarina čez nekaj časa, — naj jo pripeljejo v verigah v Petrograd, naj jo zapro v Petropavlovsko trdnjavo. — Zaprite jo v celico, ki se nahaja pod Nevo!

— Pod Nevo? — Oprostite, Veličanstvo, toda opozoril bi vas, da so te celice nevarne za življenje jetnika. Kadar reka narašča prodre voda v celice in na ta način je odplaval na drugi svet, že marsikateri jetnik.

Katarina pa je hladnokrvno in brezčutno zmajala z glavo.

— Mislim, grof, — reče Katarina, — da narava ne bo tako neusmiljena. Ni treba, da bi Neva baš sedaj naraščala. Zapovejte, naj zapro jetnico v celico kakor sem že dejala.

— Kakor ukazujete, Veličanstvo.

— Istočasno pa vas prosim, — je nadaljevala Katarina in se zopet obrnila k svojemu ministru, — pa pošljete knezu Orlovu pismo, v katerem se mi v mojem imenu zahvalite za uslugo. — Podčrtajte njegove zasluge, ki si jih je pridobil zopet zame in za mojo vladu, obenem pa mu sporočite, da sem ga povišala v viteza Katarininega reda.

Potemkinov obraz je prebledel.

Katarina je torej tako visoko nagradila svojega nekdanjega miljenca? Rekli so mu sicer, da so vsa ta odlikovanja samo pesek v oči — vendar pa ni verjel Katarini in njenim zvižčajem.

Potemkin ni vedel, gn ni niti slu-

til, da je grofica Klarisa Pineberg hčerka grofa Gregorja Orlova, ki jo je nekdanji caričin miljenec tako nesramno zvalil v svoje mreže.

Potemkin ni tega vedel, pa tudi Orlov sam ni tega niti slutil.

In baš zato se je hotela Katarina maščevati — hotela je, da bi lastni oči uničil svojega otroka, potem pa je hotela stopiti k Orlovu in mu zbrusiti v obraz:

— Umoril si svojega lastnega otroka.

Katarina je bila prepričana, da bo Orlov popolnoma uničen, ko bo to slišal. Njena osveta je bila dobro pripravljena, — dolgo je premišljevala o njej, — do sedaj se ji je vse posrečilo. Na posled bo vendar lahko triumfirala nad njim, poplačala mu bo vse tisto, kar ji je storil.

— Nadalje pa, moj dragi grof Panin, — nadjuje Katarina, ki se je veselila, da se je Potemkin tako začudil, — vas prosim, da javite knezu Gregorju Orlovu, da bi ga rada videla v Carskojem selu in da naj pride semkaj najpoznejše čez osem dni.

— Rada bi, da bi prisostvoval veliki italijanski noči, ki ji bom priredila tukaj v parku Carskojega sela, — sedaj, ko smo premagali mojo novo nasprotnico lahko triumfiramo, kajne, moj dragi grof Panin?

— Veličanstvo se lahko od sreče veseli, — odvrne diplomat, — čeprav ni na zemlji moči, ki bi mogla strmoglaviti našo carico in zrahljati njen prestol.

Potemkin se zdrzne.

Katarina je torej vabila Orlova na dvor?

Carica ga zopet kliče v svojo bližino.

Za Potemkina je to pomenilo očividno propast.

Potemkin vstane, se priklone in

reče:

— Veličanstvo, prosim, da me oprostite za nekaj trenutkov — nenedoma se me je lotila neka čudna slabost — šel bom malo po parku. To mi bo pomagalo.

— Kar pojdite, — reče Katarina, — osvežite se, potem se pa zopet vrnite k nama.

Potemkin je šel proti izhodu.

Že je prispel skoraj do vrat, ko mu je Panin zaklical nenadoma in se nasmehnil:

— Knez Potemkin, vzemite s seboj mojo tobačnico — pokadite katero cigareto pa boste zdravi. Meni na primer tobak vedno pomaga in me ozdravi.

Grof Panin ga je pri teh besedah pogledal, Potemkin pa ga je razumel.

— Hvala vam, grof Panin, poslušil se bom vaše tobačnice, morda me bo vaša cigareta pomirila.

— Brez dvoma, — odvrne Panin, Potemkin pa je odšel z tobačnico v roki iz ute.

Ko Potemkin ni bilo več v utici, se je Katarina nasmehnila in se naslonila na stol.

Ubogi Potemkin! Grof Panin, ali ste ga videli, kako je prebledel, ko je slišal o pismu, ki ga morate napisati knezu Gregorju Orlovu?

— Moj ubogi Potemkin niti ne slutil, da delam vse to samo zanj in da bom nekoč s tem za vedno uničila njegovega nasprotnika. Takrat ne bo v Rusiji več malika Orlova, narod bo videl samo še boga Potemkina.

Carica je jela šepetati s svojim ministrom. Posvetovala sta se, kako bi postavila knezu Orlovu zanko.

Aleksander Potemkin pa se je medtem sprehajal po senčnatih poteh prekrasnega parka.

Bil je razburjen, ker je videl, da

Katarinina naklonjenost napram Orlovu še sedaj ni izginila.

Oh, živel je že dovolj dolgo v njeni bližini in je vedel, da bo nekega dne izginila Katarinina ljubezen, vedel je, da bi se ta muhasta žena kar na lepem lahko zopet vrnila k svojem nekdanjemu ljubcemu in ga zopet dvignila iz prahu, v katerem se je nahajal sedaj.

Aleksander Potemkin pa je bil toliko bolj nezaupljiv radi tega, ker je imel sedaj samo eno oko in zdelo se mu je, da ni popoln človek.

Kdor je ljubil Katarino, bi moral imeti četrto oko, pa bi kljub temu ne mogel vsega videti, kaj še, da bi mu bilo dovolj eno samo oko!

— Naj bo, — vzkligne Potemkin kljubovalno, — naj me zavrže, — ne bo me tako razžalostila, kakor si ona morda misli. Mar jo ljubim! —

— Ne, saj jaz se silim k vsaki besedi, ki jo spregovorim z njo, četudi mi vzame vse moja odlikovanja, vse moje časti in moja posestva, me ne bo storila bolj siromašnega, kakor pa sem bil poprej, — prej, kakor sem videl to ženo, ki me je tako visko dvignila in me napravila za svojega miljenca.

— Moje ljubezni napram Elizabeti mi ne mre vzeti, — odslej mi bo moja ljubezen svetinja, ki jo bom oboževal.

V tem trenutku je Potemkin opazil Paninovo tobačnico, ki jo je nosil v svoji desni roki.

— Panin mi ni dal te tobačnice brez posebnega namena, je zamrmral Potemkin.

— Brez dvoma se nahaja v tajnem predalu kaka vest, ki je namenjena meni, — Panin je povdarjal, da mi bo ta tobačnica vrnila moj mir in moje zdravje.

Gotovo gre za kakšno važno stvar. Potemkin pritisne na tajno pero. Prvi pokrovček skoči.

Gorjanci na Dolenjskem

Otroci, ki ste tukaj rojeni, nimate pojma, kako lepe kraje ima naša domovina. Argentina, čeprav ima tudi ona mnogo lepih krajev, se nikakor ne more ponašati s takimi kakor so nekateri v naši domovini Jugoslaviji in še posebno v naši ožji domovini Sloveniji.

Naši "bajeslovni" znani Gorjanci, ki liki mogoča zelena pregrada zaslanjajo novomeško kotlino proti vzhodni strani ter jo ločijo od sosednjega Hrvaškega po polni svojevrstnega čara. Iz Novega mesta drži izborna markirana pot čez Žabjo vas in potem nepretrgano po hladnem senčnem gozdu mimo vasi Hrušice in Gaberja prav do podnožja Gorjancev. V Hrušici stopimo mimogrede v podružnično cerkev sv. Jakoba, ki spada pod župnijo Stopiče. Nič posebnega ne hrani ta cerkva, siromašna je, kakor je siromašno ljudstvo v te skruti podgorški vasi. V stranskem oltarju visi slika sv. Urha od Štefana Šubica iz l. 1866.

Gaberje, izhodišče izletnikov na Gorjance, spada k brusniški fari. Ob koncu vojne je vas dobila šolo, ki pa še nima lastne strehe. V obližju je nekaj vinogradov.

Za vasjo se že nahajamo v objemu zelenih Gorjancev. Precej strmo se vzpenja pot navzgor po lepem bukove gozdu. Potem stopimo na prijazne košenice, kjer pasejo pastirji svoje črede. Kravji zvonci prekinjajo opoldansko tišino. Pastirji nas nagovarjajo ter pozvdujejo, če imamo s seboj kaj sladkega za pod zob. Že s košenic je krasen razgled na novomeško kotlino, še lepši se nam odpre, ko dospemo do znanega studenca "Gospodična". Dolenjski oče Kum je bil naš daljnji spremljevalec že od Gaberje sem. A zdaj se mu pridružijo še drugi, bližnji in daljnji vrhovi, čuvarki naše lepe Dolenjske. — Svet okrog studenca je last Slov. planinskega društva, ki je

Mladinski kotiček

zgradilo tu svojo kočo. Vedno je polna novomeških dijakov. Celo kopalni bazen je na razpolago.

Od "Gospodične" krene steza proti desni na Trdinov vrh (1181 m), kjer je cerkva sv. Jere napol v razvalinah, proti levi se pa pride do cerkvice sv. Miklavža. Za enkrat pustimo misel na Trdinov vrh, ker tam ni možnosti za prenočevanje. K Sv. Miklavžu gre naša pot! Hodimo po napol razpadlem lesenem tiru, koder so nekdanj prevahali les k tovarni, ki je še zdaj v obratu sredi gorjanskih gozdov. Srečujemo cele trupe mladih in starih Podgoreev s košaricami vabljivih rdečih malin. Važen vir zasluzka, ki ga nudijo Gorjanci siromašnemu ljudstvu v dolini!

Kmalu smo na visoki planoti. Okrog nas sam bukov gozd, tuintam prekinjen s sočnozelenimi (travniki) pašniki. Položno se zdaj vije steza po gorskem grebenu do cerkvice sv. Miklavža, kjer se pobožje Gorjancev precej strmo prevahali v Krško ravnino.

Kako prijeten občutek ima človek, ko se mu med gorskim drevjem iznenada pokaže gorska hišica, a tik za njo na bregu cerkvice. Sredi gozdne samote — človeško bivališče.

Trdinov vrh pa sameva sam samcat v ozadju, do vrha obdan od temnih gozdov s svojo drzno piramido in cerkvico sv. Jere, ki je pa skrita med drevjem.

Pač občudovanja vredni domisleki naših dedov, ki so gradili na vsemkem pomembnejšem vrhu svetišča v čast Bogu! Gotovo je bila gradnja takega svetišča zvezana z velikanskim trudom in stroški. Naš sedanji rod, ki se koplje v materializmu, nima smisla za idealizem naših prednikov.

Kolikokrat mi je že plaval pogled iz nižine sem gori do bele cerkvice sv. Miklavža! Ob vsakem letnem času se jo more opaziti, ko se svetlika njen beli zvonik iznad drevja. Že

Valvazor jo omenja v svoji "Slavi vojvodine Kranjske". Leta 1908 so jo temeljito popravili, ker je bila že blizu popolnega razpada. Glavni oltar je ves nov, veljal je tedaj celih 35 goldinarjev. Prvotno soho sv. Miklavža z letnico 1687 so zavrgli, stoji na oknu zakristije. Nekaj najnovejšega pri tej cerkvici je bronasta spominska plošča z reliefno sliko in napisom: "Janez Trdina, pisatelj, 1830—1905."

Njemu, profesorju - samotarju, ki je tolikanj ljubil samotne Gorjance, ki je toliko pisal o njih in s svojimi spisi šele opozoril slovensko javnost na dotlej nepoznane lepote dolenjskih planin.

Kdo je za Trdinovih časov sploh posejal Gorjance? Nekaj navdušenih novomeških uradnikov, ki so vsako leto po enkrat podvzeli "teško" pot zaradi lepega razgleda. In morda še kakki loveci, ki so le bolj slučajno zašli v te in divjačini prebogate gozdove. Seveda v onih časih turistika ni bila tako razvita kakor je zdaj. A danes se odpirajo bajeslovni, vase zamaknjeni Gorjanci širnemu svetu — največ po zaslugi Trdinovi.

Dokaj prostorna cerkvena hiša pri sv. Miklavžu ima na razpolago več postelj za izletnike. Tudi dobra prehrana se nudi za mal denar. Razgled iz zvonika je kaj obsežen. Na eni strani široko Krško polje tja do Save in Brezje z mirno tekočo Krko, na drugi pa divna novomeška kotlina s Trško goro in v nebo kipečimi gorenskimi planinami v ozadju. Prvi pogled v večerno luč na globino pod nami je pričaral pred naše oči — ihuzijo morja! — Ničesar ni bilo videti: ne travnikov, ne njiv, ne gričev, ne cerkvic, ne vasi. Samo zeleno - modro je vse valovilo pod nami, se prelivalo in lahno trepetalo v poslednjih žarkih zahajajočega sonca. Prozorna koprena je nežno ovijala zemljo, da bi jo preko noči lahko pregnila... Naslednje jutro pa je vsta-

la ta tančica in pogled iz višine je reovirano plaval do daljnjega obzora ter razbral vse skrite potankosti pokrajine, ki je prosto ležala kakor odprta knjiga... In čitali smo iz nje skozi steklo daljnogleda!... Najprej po Krškem polju! V neposredni bližini tik pod nami blestita dva gradova — sosedaj: Brhovo in Gracarjev Turn, malo naprej pa vasi Tolsti vrh in Orehovica. Dvovadstropna grajska stavba Brhovo, v prošlosti pogosto napadena od gorjanskih Uskokov, kljubovalno nosi pezo stoletij. Že Valvazorju in njegovi rodbini je nudila zavetišče med potjo iz Vagensberga v Krško. Škoda, da se ne vidi gradič Prežek, nekdanja last Andreja Smoleta, kjer je bil nekoč Prežeren njegov gost. Preveč je pomaknjen k pobožju Gorjancev. Po zatrdilu cerkvnika se sliši glas majerice iz Prežeka včasih do sem gori. Tudi starodavnega pleterskega samostana ni mogoče videti. Zato se pa dobro opazijo vasi na ravnini: St. Jernej, Bela cerkev pod Vinskim vrhom, za njim pa štrli visoki zvonik šmarješke cerkve. Proti Mokronogu se beli zidovje gradu Klévež. Le v sinjo daljo plove pogled! Nad Savo leži megla. Lahen bel pas, to so Brezice. Kakor nategnjena ravna nit drži cesta iz St. Jerneja v Kostanjevico po rodovitni ravnini.

Ko obrnem pogled proti Novemu mestu, vidim, da se prav koplje v zlatih jutranjih žarkih. Zares očarljiv pogled na železniški most čez Krko, ozko stisnjenih mestnih hiš! Oba davna čuvaja novomeške okolice: Hmeljnik na severu, Mehovo na jugu! In potem še drugi: Bajnof pod Trško goro, Stari grad pod Gričevjem, Graben ob Krki, Poganeč ob cesti v Metliko. Kdo bi naštel vse priče nekdanjega fevdalnega gospodstva! Tam nad prečenskim gozdom se dviga zvonik nove župne cerkve, a za njim na prijazni višini bleste v son-

cu hlevi romantičnega gradu Luknja katerega razvalin samih ne more uzreti živo oko, preveč so skrite v goščavi med nedostopnimi pečini v hladni soteski Temenice. Zato se pa z Gorjancev razločno vidijo pečine nad gradom.

Vse leži pred menoj kakor na dlani, se smehlja in pozdravlja kot davnega ljubeza znanca... Kje je še pokrajina, ki bi znala tako govoriti človeškemu srcu kakor ta! Saj je prepolna zgodovinskih spominov in prav v te tiči morda njen čar... Radi njene skrite lepote so si jo izbrali mnogi stari in slavni rodovi za svoje bivališče. Nikjer drugje se niso čutili tako varne kakor v novomeški okolici v onih težkih, razburkanih časih, ko javna varnost še ni bila samo ob sebi umljivo dejstvo. In nikjer drugod niso našli toliko prirodnih krasot! Iz slehernega grajskega okna se je nutil prekrasen razgled... Saj v naravi, v samoti je prava uteha za človeško srce! Kakor nekdanj, tako tudi danes!

Vračamo se. Bukovi gozdovi nas za kratek čas zopet sprejemajo pod svojo hladno, zeleno streho. Pri "Gospodični" se še enkrat osvežimo z bistro studenčico in iz košenice pod studenecem še zadnjikrat uživamo purelestni razgled...
Potem gre vedno niže doli po slabih, izvoženih potih. Počasi se pogrezamo v mračno dolino...

MOJE GOSLI

Te gosli rjave so vse, kar imam.
Za vse na svetu jih ne prodam!
V urah samotnih nanje igran,
se strunam pojočim ljubeče [smehljam.]

Če daljna bolest mi razjeda srce
in bedno trepečje moje roké,
iz gosli se pesem mehko oglasi,
ob zvokih otožnih srce zadržti.

Te gosli rjave so vse, kar imam.
Če vse ste mi vzeli — tegá vam ne [dam!]

Saj v strunah je skrita prva [bridskot,
ki kane kot pelin v brezskrbno [mladost.

Na drugem pokrovu pa je ležal zvit listek.

To pismo je minister Panin lastno-ročno napisal, v njem je bilo sledeče:

Dragi knez Potemkin!

Naj vas ničesar ne vznemirja, kar se bo prihodnje dni zgodilo v Carškem selu. Če boste opazili, da se carica ne zveni več za vas in se mnogo havi s knezom Gregorju Orlovim — bo to samo zato, da bi uničila vašega nasprotnika.

Grofica Klarisa Pineberg, ki jo je knez zvalil na svojo ladjo, je kneza lastna hči, knez sam pa bo postal morilec svojega otroka.

Ali razumete sedaj, kako bo knezu Orlovu pri sreči, ko bo zvedel, da je ubil svojega lastnega otroka? Knez Potemkin, potrpite radi tega samo še osem dni!

Orlov je izgubljen — to vam prisegam.

Vaše pismo sem dobil kakor po navadi. Pisali ste mi, da bi seradi enkrat za vselej odrekli caričine ljubezni, ker vaše srce ne pripada več njej.

Knez Potemkin, ne storite ničesar nepremišljenega, branite to, kar ste si pridobili, kajti cel svet vam ne more dati tega, kar vam nudi Katarina.

Mar želite, da bi stranki kneza Orlova in majorja Subova triumfiral? Aleksander Potemkin, vi ste potrebni Rusiji, kajti Katarina vlada državi, vi pa Katarini.

Toda kmalu bo carica samo vaša, — delali boste lahko, kar se vam bo zljubilo, — neomejeno boste vladali naši veliki ruski državi.

Orlovov padee je neizogiben. Najpoznaje že osem dni bo njegova beseda glas vpijočega v puščavi. Z majhnim in nes pametnim Subovim pa ne bomo imeli preveč neprimlik. Z njim se bomo zmenili in končali, kakor se zmenita pes in mačka.

Uničíte to pismo takoj!

Vaš Panin.

Potemkin je večkrat prečital to Paninovo pismo, zapomnil si je vsa-

ko poedino besedico, ker pa je bil Aleksander Potemkin zelo izpremenljivega značaja, je to pismo tako delovalo nanj, da je popolnoma spremenil svoje mnenje.

Malo prej je bil še pripravljen da bi se odrekel svoje sreče in življenja na dvoru, — sedaj pa je sklenil, da se bo boril do konca.

Da, Panin je imel prav.

Če bosta Gregor Orlov in Platon Subov izginila, bo Potemkin neomejen gospodar.

Bilo pa je tako lepo vladati Rusiji.

Potemkin je sklenil, da bo ostal. Še enkrat je prečital pismo, ki ga je našel v Paninovi tobačnici, potem pa ga je raztrgal na štiri kose in vrgel v grmovje.

Šel je dalje, ko pa se je nekaj časa sprehajal po parku, se je vrnul v utico, kjer se je carica Katarina pogovarjala s svojim ministrom.

Ko je Aleksander Potemkin odšel s prostora, kjer je prečital Paninovo pismo, se je tam prikazala neka vitka postava.

Prikazal se je lep, toda od sovraštva spačen obraz.

To je bil caričin čitalec, mladenič, katerega je odlikovala Katarina šele pred kratkim za njegove "zasluge" z Vladimirjevimi redom, bil je Platon Subov.

S hitrim in blestečim pogledom se je Platon Subov prepričal, da je Potemkin odšel.

Potem pa se je kratko in tiho zameljal ter se splazil pod grm, kjer je ostal nekaj trenutkov.

Ko pa se je čez nekaj hipov zopet vrnul na pot, je držal v rokah štiri dele pisma.

Njegov obraz je sijal škodoželjnosti.

Ta le Potemkin pa res ni baš preveč previden, — je zašepetal Subov porogljivo. — Skrivnosti moramo boljše čuvati. — Pise m ne smemo trgati samo na štiri dele!

Hahaha, ne bo mi težko sestaviti vseh štirih delov in prečitati celga pisma.

Brez ugovora pa je tobačnica gospoda ministra Panina izredno praktična stvar.

Iz nje izhajajo vse te spletke proti meni in proti knezu Gregorju Orlovu.

Sedaj vsaj vem na kakšen način širi gospod minister vesti, za katere bi rad, da bi jih carica hitro zvedela.

Videl bom, kaj javlja ta stari lisjak temu enookemu Potemkinu.

Subov je začel sestavljati pismo, ko pa se mu je to posrečilo, se je zameljal:

— To je Paninova pisava. — Kaj, ali je mogoče? — Orlov bo propadel? — Dali so mu povelje naj uniči svojo lastno hčerko! — Hahaha, — moj ljubi Gregor pa gotovo ničesar ne slutí, — niti ne sanja se mu, kaj ga čaka!

— Toda kaj me briga knez Orlov! Naj gre k vragu, se bom vsaj rešil mogočnega tekmeča!

— Toda glej — tudi moje ime je tukaj omenjeno, — kaj pa govori gospod minister o meni?

Subov je prečital stavek, v katerem je bilo njegovo ime.

Mladi major je prebledel, takoj za tem pa je temna rdečica zalila njegov obraz.

— Predržež! — vzklikne Subov. — Ti se drzneš primerjati mene z mačkom, upaš si me imenovati majhnega in bedastega Subova!

— Dobro torej, pes Panin, čutil boš, kako ti bo mačka izpraskala oči. Grof Panin, mačke imajo ostre kremplje, kremplje, ki jih znajo uporabljati, če je to potrebno.

— Moj načrt je gotov, — je nadaljeval Platon Subov kljubovalno in spravil raztrgano pismo v svojo listnico. — Ti štirje papirji preobrnejo lahko celo državo.

Človek, ki je bil doslej slepo orodje š Katarininih rokah, bo izginil — izginil bo v kakšni ječi, morda pa še celo v Sibiriji.

Potemkin pa, — ah, to pismo omenja njegovo priznanje. Bil je najbrž tako nepreviden, da je Paninu pri-

znal, da Katarine ne ljubi več.

To bo enookemu Potemkinu zavidlo vrat!

Knez Orlov pa — to je tista glavna zapreka — to je jarek, ki ga moram preskočiti — pri tem pa potrebujem dober zalet.

Če bi carici prezgodaj izdal Paninovo spletko in to, da je Potemkin ne ljubi več, bi Gregor Orlov zopet postal njen miljenec. Tedaj sem izgubljen, kajti potem bi mi bil Orlov prav tolikšen sovražnik, kolikršen mi je sedaj Potemkin.

Radi tega bom moral pustiti to pismo v svoji listnici tako dolgo, dokler ne bo carica Katarina kneza Gregorja Orlova popolnoma uničila.

Tako je, moj načrt je gotov! Hahaha, izvedel ga bom in pri tem mi bo pomagal sam vrag!

Vsi, ki mi bodo stali na poti, morajo pasti!

Hahaha, majhni in bedasti Platon Subov bo pokaazl vsem, kaj zmora in vsi si ga bodo zapomnili!

Verjemi mi, grof Panin — čeprav so mačke majhne, vendar so nevarne! — Mačke skačejo lahko preko človeških glav — splezajo pa tudi lahko na najvišji plot.

128. POGAVJE

Skrivnostni zdravnik

Ko se je Aleksander Potemkin vrnil v utico, je carica Katarina baš podpisovala nekatero spise, ki jih je prinesel minister grof Panin.

— Sedaj pa, Veličanstvo, — reče Panin z glasom, ki je jasno kazal, da ne želi govoriti o državnih stvareh, — sedaj imam za vas še neko malo presenečenje! Za vaše Veličanstvo namreč in za kneza Aleksandra Potemkina!

— Presenečenje? — je vzkliknila Katarina in se nasmehnila. — Pa ni najbrž ne boste povedali, da ste sklenili, da se boste v drugič poročili? Katera dvorna dama pa vam ugaja?

Oh, kar govorite, grof Panin, zagotavljam vam, da vam bom v vsakem pogledu pomagal in storila, kar boste hoteli!

— Veličanstvo, — odvrne grof Pa-

nin, — žal mi je, da vam moram reči, da niste uganili. Ni moj namen, da bi osrečil katero izmed vaših dvornih dam.

Najprej je na vrsti moje prepričanje, da se ne smem posvetiti nobeni drugi stvari, temveč samo politiki svoje domovine in službi svoje carice.

— Diplomati, ki ljubi, postaja nepotreben. Velikim državnikom bi bilo treba prav za prav prepovedati zakon, Veličanstvo, prav tako kakor je to prepovedano rimsko-katoliškim duhovnikom.

— Drugič, ima mtoliko obzirnosti napram vašim dvornim damam, od katerih ne ljubim nobene tako malo, da bi se z njo poročil in jo tako priklenil k sebi, ko sem tako preobložen z državnimi posli. Tretjič pa —

— Tretjič? — sta vprašala Katarina in Potemkin hkratu in se nasmehnila.

— Tretjič pa, Veličanstvo, — mislim, da bi ne bil vreden, da sem izgubil prvo ženo, če bi se sedaj zopet oženil!

— Torej se na noben način nečete več oženiti? — je vzkliknila Katarina med smehom.

— Ne, Veličanstvo! Vdovec sem in tako naj ostane!

— Grof Panin, če torej ne gre za presenečenje takšne vrste, kaj ste potem hoteli povedati?

— Veličanstvo, — odvrne grof Panin in izprazni čašico likerja, ki mu ga je Katarina pravkar natočila, — upam, da knezu Potemkinu že čez nekaj dni ne bo treba nositi na očesu črnega svilnatga ovoja, ki mu zakriva skoraj polovico obraza!

Veselo razpoloženje Katarinino in Potemkinovo so te besede naenkrat pokvarile.

Katarino je razjezilo, ker je Panin začel govoriti o Potemkinovi pokrobnosti. Čutila se mu je, kajti svojega ministra je poznala kot previdnega in rahločutnega človeka, ki se po navadi ni dotikal bolnih in sklečnih mest. Vedela je, da je ta pripomba Aleksandra Potemkina gotovo zabolala. (Dalje prihodnjič)